

**UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA FILOZOFICKÁ**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2009

Romana LEBDUŠKOVÁ

**Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická**

**Morální odkaz J. S. Gutha-Jarkovského dnešní mládeži
Romana Lebdušková**

**Bakalářská práce
2009**

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Katedra věd o výchově
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Romana LEBDUŠKOVÁ**

Studijní program: **B6107 Humanitní studia**

Studijní obor: **Humanitní studia**

Název tématu: **Morální odkaz J. S. Gutha-Jarkovského dnešní mládeži**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Život J. S. Gutha-Jarkovského
2. Činnosti J. S. Gutha-Jarkovského
 - 2.1 předseda Českého olympijského výboru
 - 2.2 obřadník na Pražském hradě
 - 2.3 spisovatel
3. Pravidla společenského života před 50 lety a dnes
4. VÝZKUM:
 - 4.1 Pohled dnešní mládeže na Jarkovského
 - 4.2 Jarkovského etická pravidla a my

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- J.S.GUTH-JARKOVSKÝ, Společenský katechismus, Praha: Československý spisovatel, 1992 – Městská knihovna Heřmanův Městec
- J.S.GUTH-JARKOVSKÝ, Společenské klasobraní, Praha: Plot, 2005 – Krajská knihovna Pardubice
- I.MATHÉ a spol., Etiketa, Praha: BB art, 2005 – Městská knihovna Heřmanův Městec
- V.SMEJKAL, Lexikon společenského chování, Praha : Grada Publishing, 1998 – Městská knihovna Heřmanův Městec
- D.JEČNÝ, Breviř moderního člověka, Praha : Svoboda, 1968 - p.Janata (kronikář HM)
- SPOLEČNOST PRO KULTURU, Lelnín, Heřmanův Městec : Společnost pro kulturu, 1994 – p. Janata (kronikář HM)

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Mgr. Ilona Moravcová, Ph.D.
Katedra věd o výchově

Datum zadání bakalářské práce: 30. dubna 2008

Termín odevzdání bakalářské práce: 31. března 2009

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.

děkan

L.S.

prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.

vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2008

SOUHRN

Tato práce je věnována aktuálnímu stavu společenských pravidel. Seznamuje s patronem společenských pravidel chování dr. J.S. Guthem – Jarkovským a s jejich základy. Praktická část zkoumá aktuální stav těchto pravidel mezi současnou mládeží a seniory – dochází k porovnání.

KLÍČOVÁ SLOVA

morální pravidla a výchova, mládež, senioři, dr. J. S. Guth – Jarkovský, výzkum

TITLE

Moral legacy by J. S. Guth – Jarkovský fot today's teen-agers

ABSTRACT

This bachelor work deals with current state of society rules. It get acquainted with society rules of human behaviour patron dr. J.S. Guth-Jarkovský and with their primers.

The practical part of this work explore current state of these rules between young people and seniors – there is a comparing.

KEYWORDS

the rules of moral and education, teen-agers, seniors, dr. J.S. Guth-Jarkovský, research

PROHLÁŠENÍ

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména skutečnosti, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití jako školního díla podle §60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

Romana Lebdušková

11.3. 2009

Tímto bych ráda chtěla poděkovat všem lidem, kteří mi při tvorbě mé bakalářské práce pomohli. Velký dík především patří PhDr. Mgr. Iloně Moravcové, Ph. D., za její čas, ochotu, připomínky a rady. Zároveň bych chtěla poděkovat všem respondentům, kteří se účastnili výzkumu a ochotně odpovídali na položené otázky.

OBSAH

ÚVOD

Co je to společenské chování

1. Život J. S. Gutha-Jarkovského
2. Činnosti J. S. Gutha-Jarkovského
 - 2.1 předseda Českého olympijského výboru
 - 2.2 obřadník na Pražském hradě
 - 2.3 spisovatel
3. Pravidla společenského života před 50 lety a dnes

4. VÝZKUM

- 4.1 Znalost Jarkovského pravidel dnešní mládeží
- 4.2 Uplatňování morálních pravidel v současné době

PŘÍLOHY

názorně zobrazení některých pravidel
etický tahák na každý den
vzor dotazníku

SEZNAM LITERATURY

ZÁVĚR

"Chování je zrcadlo, v němž každý ukazuje svůj obraz."

ÚVOD

Jako téměř vše na tomto světě i chování má svou logiku, a tak i etiketa má své zákonitosti a soubor obecných pravidel.

„Společenské chování člověka (neboli společenský kodex, popřípadě Etiketa) můžeme definovat SOUHRN SPOLEČENSKÝCH ZVYKLOSTÍ, KTERÉ NÁM UMOŽŇUJÍ EFEKTIVNĚ PŘEŽÍT A CHRÁNIT SE PŘED SPOLEČENSKÝMI ÚRAZY.“ (Smejkal, str.16)

Dále také docent Smejkal uvádí, že vznik těchto "zákonů" není dílem jednoho člověka. Ale jde o okamžitou společenskou potřebu, která tyto mechanismy našeho chování určila jako obvyklé.

Začlenění každého jedince do společnosti začíná vždy doma. Rodina každému člověku již od svého narození vštěpuje určitou normu společenského chování (hygienické návyky, kulturu oblékání, společenské vystupování,...), tam se nám dostává také prvních modelů chování se k lidem blízkým i cizím.

Každé dítě se učí nejen formou příkazů a rozkazů, ale je to především formou napodobování, kterou se člověk naučí nejvíce. Tím spíše v raném věku.

Proto jsem se rozhodla vypracovat tuto bakalářskou práci, která se zabývá především porovnáváním stavu vzdělávání a zjištěním stavu znalostí v etické oblasti. Ve výzkumné části této práce se tedy zabývám porovnáním výše zmíněného u generace pubescentů a adolescentů a na druhé straně generace seniorů.

Jak jsem již zmínila tato práce si za výzkumný problém pokládá současný stav morálních a etických pravidel a jejich šíření v určité generaci, konkrétně v generaci adolescentů a pubescentů. Současně s tím sleduje a porovnává tento současný stav se stavem v období padesátých až šedesátých let minulého století.

Cílem práce je využít tento rozdíl k posunutí izochronního stavu směrem dopředu. Za nejdůležitější záměr si tento výzkum pokládá nalezení co nejvíce nedostatků a současně poučení se z historie a tím se bude snažit zadat příčinu ke změně vyučovacích osnov, zlepšení výuky a osvěty mezi dnešní mládeží – pokud budou zjištěny závažné nedostatky, nebo alespoň zamyšlení se nad současným stavem a jeho co nejlepším řešením.

"Dojmy z mládeže jsou nevyhladitelné a dítě často si pamatuje slovo zdánlivě nepatrné, výstup zdánlivě bezvýznamný, který rodičům, s nimiž dítě poprvé a nejvíce v životě se setkává, jest v mysli jeho vyhladitelný a zpravidla rozhodující." (Guth-Jarkovský)

"Takt je rozum srdce."
VLADO BURIAN

CO JE TO SPOLEČENSKÉ CHOVÁNÍ

Je zajímavé, že známka z chování je na vysvědčení na prvním místě, ale přitom by jsme tento předmět hledali v rozvrhu žáka kteréhokoli ročníku marně!

K pravidlům společenského chování je v podstatě možné zaujmout dvojí přístup. A o této problematice hovoří ve své knize Milena Majorová: Prvním může být konzervativní, tzv. bezvýhradných vyznavačů a obhájců tradice, důležitým předpokladem zde je podřízení se pravidlům. Druhým je individuální, který preferuje originalitu a dynamismus a v zásadě jde o usnadnění komunikace s protějšky prostřednictvím společenských pravidel.

„Nová“ etiketa se v České republice objevila v roce 1918 pod záštitou hradního obřadníka dr. Jiřího Stanislava Gutha-Jarkovského. Ve svém pravděpodobně nejpoblárnějším díle – Společenském katechismu – o tom píše: "Společenský život český byl ještě donedávna v plenkách...alespoň jsme teď tak daleko, že uznáváme namnoze potřebu znáti společenské formy(...) Dnes i od nejzarytějšího demokrata nebo člověka jakkoli jiného přesvědčení politického žádá se aspoň, aby neurážel neznalostí společenských forem." (Smejkal, str.12)

(...) Další výrazný vývoj proběhl zejména ve 20.století a je nutno říct, že vedl k něčemu, co se nazývá sbíhavost (konvergence) tříd.

Dále docent Smejkal rozvádí tuto problematiku: V minulých deseti letech u nás došlo k určitému osvobození člověka, byla pro lid získána větší svoboda cestování, zvýšen byl také důraz na dodržování lidských práv a svobod. Toto vše se kladně promítlo i do společenského života. Lidé si cítí daleko svobodněji. Jejich projevy jsou plné zdravé sebedůvěry, jsou si vědomi svého postavení i úspěchů. Oproti letem osmdesátých minulého století pocítují úspěch ze svých vlastních schopností ne z komunistického postavení. S tímto převratem samozřejmě šel ruku v ruce i vznik nových typů jedinců – movití restituenti, podnikatelé,... Tyto jedinci jsou typičtí svým chováním, morálkou, postoji či změněnou stupnicí hodnot.

Ve všech společenských situacích ať každodenních nebo těch slavnostních se neobejdeme bez Společenských pravidel a také čtyř zásadních principů. Těmi jsou:

TAKT – OHLEDUPLNOST – ÚCTA K LIDEM – ESTETIČNOST

1. ŽIVOT J. S. Gutha-Jarkovského

PhDr. Jiří Stanislav Guth-Jarkovský, vlastním jménem Jiří Guth se narodil již jako šesté dítě v noci 23. ledna 1861 v Heřmanově Městci v přízemí Medova, obytného úřednického domu na nynějším Masarykově náměstí. Karel Guth, jeho otec, do tohoto města přišel roku 1860, kdy byl přemístěn z funkce správce agendy v paláci Kinských do úřadu revidenta hlavních důchodů knížete Ferdinanda Kinského.

Zde také strávil velkou část svého dětství a nevyhnuli se mu ani dětské úrazy. Nejvážnější úraz se mu stal v pěti letech, kdy spadl ze žebříku na kamenné dláždění a od té doby se u něj objevila vada řeči – začal zadržávat.

V roce 1870 přestoupil z kosteleckého obecné školy na rychnovské gymnázium, na tzv. "starobyloou školu latinskou". Jak uvádí Josef Rodr v knize Jiří Stanislav Guth-Jarkovský vždy k službám, Ústí n/Orlicí, 2004, str.6: " Zvláštní kapitolou tehdejších Guthových zájmů byla muzika. Ve svém Babím létě ji bere pod lupu...." A sám Guth k tomu v rozhovoru s Rodrem dodává: " Staré kruhy hudební, ze kterých čerpal jsem svoje nadšení, šířily se. Žil a pořád ještě kvetl v Rychnově lékárník Jan Slavík, stařeček tuze dobrý, hostinný, a vzdálený můj strýc ze strany matčiny, po své smrti dokonce i můj pratchán, který přes všechny svoje znamenité vlastnosti měl dvě chyby: přeceňoval svoje a přeceňoval moje nadání hudební...." (Ibid, str.9)

Roku 1878 složil maturitu na rychnovském piaristickém gymnáziu a ovlivněn Otakarem Hostinským se vydal na studia do Prahy. Zde chtěl původně studovat hudební vědy, ale Guthova praktická maminka jej přesvědčila, aby se zapsal na studia tehdy moderní filozofie a dále na češtinu a němčinu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Zde odpromoval a získal tak doktorát z filosofie. V roce 1883 si doplnil své vzdělání státní zkouškou z učitelství pro střední školy.

Těsně po ukončení studií nastoupil jako vychovatel u knížecí rodiny Schaumburg-Lippe, kde mu k srdci přirostl především princ Fredy. Po ukončení této služby působil v letech 1887-1919 jako učitel na několika školách, např. na gymnáziích v Praze, Klatovech...

Mnoha lidem se při čtení jeho jména vybaví jeho zásluhy v Českém i světovém olympijském hnutí. Nejvýznamnějším rokem je rok 1894, kdy se Jiří Guth stal zakládajícím členem Mezinárodního olympijského výboru. A do roku 1929 byl předsedou Československého olympijského výboru.

S rokem 1919 přišlo také povolání do kanceláře prezidenta Masaryka a stal se tak jeho dvorním ceremoniářem – navrhl statut Bílého lva.

Ve svém životě se také věnoval literatuře. Nejen že napsal několik děl z oblasti básně a beletrie, cestopisů, pravidel chování a knih věnovaných sportu, ale také je autorem asi třech desítek překladů do češtiny od zahraničních autorů. Ovšem nalézt autorova díla není zrovna nejlehčí úkol – za svou spisovatelskou činnost totiž vystřídal na dvě desítky pseudonymů. V povědomí dnešní populace se nejvíce dochoval díky velmi dobře promyšlenému systému pravidel slušného chování – vydáním několika knih, které jsou přehlednými rádci v oblasti etikety.

Mimo to, také působil na Univerzitě Karlově jako lektor společenské výchovy, a to v letech 1921-1930.

V červnu roku 1928 ovdověl a od roku 1931 žil v Náchodě. I nadále psal, cestoval a doplňoval své olympijské paměti. S princem Fredym se již setkával už jako se zámeckým pánem Friedrichem a společně se jim povedlo zachránit ratibořickou sochu Babičky od sochaře Gutfreunda.

Život dr. Jiřího Stanislava Gutha-Jarkovského se uzavřel dne 8.ledna 1943 v Náchodě.

2. ČINNOSTI J. S. Gutha-Jarkovského

2.1 předseda Českého olympijského výboru A JEHO FUNKCE V MEZINÁRODNÍM OLYMPIJSKÉM VÝBORU

Ve svých nejlepších letech se Jiří Guth začal cítit v Čechách poněkud stísněně. Pokusil se tedy zažádat o stipendium do Francie. Téměř okamžitě získal celých 200 zlatých a o prázdninách se vydal do francouzské metropole.

Zde se prostřednictvím svého přítele Františka Drtiny seznámil s francouzským historikem, pedagogem a spisovatelem Pierrem de Coubertinem¹, který byl velmi zvědavý na české sokoly i omladináře. Pánové si na sebe vzájemně vzali kontakty, aby mohli být i nadále ve spojení.

Pierre de Coubertin byl tzv. Apoštol nových „olympijských her“, který v Paříži na podzim 1892 veřejně motivoval své úsilí slovy: „Vyvázejme do zahraniční veslaře, šermíře a běžce – a uvedeme tím do pohybu sportovní styk, s jehož pomocí zavedeme do krevního oběhu stařícké Evropy myšlenku míru.“ (Rodr, str. 36) A touto výbojností se zalíbil i Guthovi. Coubertinův projekt ušlechtilého střetávání se sportovců napříč celým světem se pro svou naivitu nemohl ihned uskutečnit, ale nikdy nebyl odsunut do zapomenutí nebo smeten ze stolu.

Rodr ve své knize uvádí, že první předolympijské zasedání se konalo v Paříži v roce 1894. Ačkoliv Coubertinovi Jiří Guth dodal několik typů a adres na české spolky, na zasedání nedorazil ani jediný! Nemohl přijet ani Guth, který nedostal dovolenou od ředitele Gymnázia v Žitné ulici, kde v té době vyučoval. Nicméně i přes svou nepřítomnost byl zvolen do olympijského výboru. (Rodr, str.45)

Prvních novodobých olympijských her, které se konaly v Athénách na jaře roku 1896 se již zúčastnil. Stejně tak i všech „letních“ olympiád, které se za jeho života odehrály (Athény 1896; Paříž 1900; Saint Louis 1904; Amsterdam 1928; Berlín 1936), výjimkou byly pouze hry konané v Los Angeles v roce 1932. Dle svého zvyku vše brilantně sepsal ve svém článku uveřejněném ve Světobzoru. Dokonce se se zápalem pustil do zcela neznámého odvětví sportovního zpravodajství a velice litoval nepřítomnosti reprezentantů z Čech. Už na athénském zasedání Mezinárodního olympijského výboru 9.4.1896 vyslovil názor, že jednotlivé národy mají právo na samostatné olympijské komitety. (tamtéž, str. 49)

Jiří Guth měl mnoho oponentů, kteří se do něj často a rádi střefovali: Prý chtěl aby sportovci do arény vstupovali po antickém vzoru téměř nuzí a tím znemožňuje účast žen. Což odporuje jeho řečem a článkům o rovnoprávnosti obou pohlaví.

Guth byl tak nucen se ospravedlňovat všude kde jen to bylo možné. Vysvětloval, že žádné novodobé dění ani odění nemůže být „věrnou reprodukcí starých her olympijských“.

Český olympijský výbor (dále jen ČOV) byl založen koncem 19. století a Jiří Guth mu předsedal. Několik funkcí bylo určeno také české šlechtě, ale největší posilou se stal Josef Rössler-Ořovský. Známy především jako všestranně nadaný sportovec (kajakář, tenista, fotbalista, rychlobruslař,...), zakladatel Českého Ski klubu a Českého Yacht klubu, činovník České atletické amatérské unie, redaktor Sportovního obzoru aj.

Rámcový program ČOV měl za cíl sblížit Českou obci sokolskou s jinonárodními tělovýchovnými společnostmi.

Již na pařížské olympiádě v roce 1900 startovalo šest českých sportovců. Na výpravu do St.Louis nebyl dostatek financí, ale v další letech se čeští sportovci účastnili všech olympijských klání. Již v roce 1908 stanulo všech osmnáct našich mužů na olympijský stadion s tabulí Bohemia a červenobílým praporem.

Až v roce 1911 Guth po dlouhých jednáních se zástupcem MOV Windischgrätzem dohodl, že ČOV zůstane autonomní. Dohoda obsahovala také úmluvu o tom, že čeští sportovci vystoupí na hrách jako Češi a při vítězství se bude vedle rakouské vlajky vztyčovat také český prapor. I v těchto jednáních byl Guthovi prakticky jedinou oporou Coubertin.

ČOV byl úředně rozpuštěn roku 1916, kdy byl jako důvod uveden neustávající autonomismus. Při stejné události byli také Guth a Rössler u svrchovaného sportovního orgánu prohlášeni jako čeští separatisté. Zároveň byl Jiří Guth odvolán Rakouským olympijským výborem i z funkce v MOV.

Po převratu 1918 se stal předsedou Československého olympijského výboru.

¹ Francouzský pedagog a historik. Proslavil se především jako zakladatel moderních Olympijských her. Svou pílí docílil založení Mezinárodního olympijského výboru, k čemuž došlo po mezinárodním kongresu v Sorboně v Paříži v roce 1894. Od té doby se Olympijské hry těšily stále většímu zájmu a rozkvětu.

2.2 obřadník na Pražském hradě

T.G. Masaryk: „...dr.Guth-Jarkovský neumdlévá a poučuje demokracii o slušném chování – a právem...“

Veškeré etiketě a mravním znalostem se Guth naučil na zámku náhodském, kde nastoupil ihned po dokončení studií jako vychovatel u rodu Schamburg-Lippů. Tento nedemokratický ceremoniel se naučil a ještě jej patřičně upravil a zpřísnil, aby byl vhodný hlavy státu. A tak se z monarchistického stal přímo ultramonarchistický ceremoniel.

A tak se stal ceremoniářem čili obřadníkem – ačkoliv zastával tuto funkci velmi zodpovědně a v plné míře, nebylo mu dovoleno tento titul užívat (ceremoniář republiky československé či ceremoniář prezidentův). I nadále oficiálně zůstal 'profesorem, přiděleným kanceláři prezidenta republiky, jemuž bylo svěřeno obřadnictví'.

Sám Guth to neměl za závažný problém, v rozhovoru pro Josefa Rodra uvedl: "Na Hradě a poté všude začali mne titulovati „Ceremoniář“. A všelijakých jiných titulů se mi dostávalo i později, kdy jsem byl jmenován radou. Říkali a psali vrchní ceremoniář, státní ceremoniář, dvorní, nejvyšší ceremoniář, také česky obřadník a podobně. Jenom u prezidenta a v kanceláři úředně nesmělo se tak říkati, ani zpočátku, ani později, a prezident sám, ráčil-li mne oslovit, říkal mi prostě „doktore“. Sice se hledal nějaký titul a kancléř mne pověřil hledáním. Byl jsem dokonce i u profesora dr. Zírta a tam jsme sháněli něco staročeského – našel se tam i „obřadnosta“ – ale vhodného mimo ceremoniáře neb obřadníka nebylo nic. Dcera páně prezidentova, slečna Olga, navrhovala dokonce „společenský tajemník“ či „společenský sekretář“, podle způsobu amerického /Amerika vůbec měla být ve mnohém Československu vzorem/, ale ani to neuznáno vhodným. Když pak koncem r. 1920 měl jsem být povýšen na ministerského radu a sám jsem žádal titul ceremoniáře, bylo mi řečeno, to že ne, to je málo, že „ministerský rada“ je víc. Ceremoniář byl by jen jeden, kdežto ministerských radů je habaděj, dokonce i sekčních šéfů." (Rodr, str.90)

Jako ceremoniář dostal za úkol vypracovat řád: „Mezi hlavní povinnosti obřadního úředníka patří především vypracování a pozdější udržování řádu při hradních slavnostech prezidenta. Dále jsou pro obřadníka velmi důležité povinnosti a pravomoci. Tyto práva velmi dobře vystihl Josef Rodr ve své knize na straně 94:

Do kompetence O.Ú náleží:

1. Vypracovati návrh ceremonielu při přijímání vyslanců a diplomatických jednatelů. Stará se, aby vše bylo náležitě připraveno. Fungovati při přijímání tomto jako *introduceur des ambassadeurs*.

2. Vypracovati návrh ceremonielu při routu /všeobecném přijímání/ u pana prezidenta. Stará se o všechny náležitě přípravy. Fungovati při tom jako osoba vítající příchozí. Po příchodu pana prezidenta představuje mu osoby, které si přejí s ním mluvit, dbaje schválení a pokynů páně prezidentových.
 3. Vypracovati návrh ceremonielu při blahopřání novoročním, postarati se o všechny nutné přípravy a fungovati podle přání pana prezidenta. Vypracuje provedení pro potřeby úřední.
 4. Při oficiálních hostinách pečuje o rozsazení hostí, které dříve předloží p. prezidentovi ke schválení nebo je sestaví podle jeho pokynů. Dbá, aby hostina byla připravena do nejmenších podrobností. Když všichni hosté jsou shromážděni a správce oznámil, že všechno je připraveno, ohlásí obřadní úředník panu prezidentovi, že tabule je připravena. Sám jde do jídelny po hostech, v čele domácích účastníků. Zvláštní některé podrobnosti určuje ceremoniel při příjezdu cizího suveréna.
 5. Při slavnostech, jako routech u vyslanců, v divadle aj., účastní se podle rozkazů prezidentových za kancléřem, který je první, jsa ke službám pro styk s obecnstvem.
 6. Je ve stycích s redaktory, jimž dává pokyny, co uveřejnit. Sám může po srozumění s kancléřem uveřejňovati pokyny pro obecnstvo.
 7. Při cestách vypracuje program do nejmenších podrobností a předloží prezidentu ke schválení. Provází prezidenta podle jeho rozkazu.
 8. Dbá, aby všechny potřeby k obřadům a hostinám byly v náležitém stavu a pořádku, čině v té příčině návrhy úřadu, jemuž je podřízen. Hospodářské dispozice činí jenom v dorozumění resp. Po schválení kancléřově. Dbá, aby pozvání bylo včas a náležitě učiněno. Stanoví i obřady při slavnostech smutečních.
 9. Služebně podléhá nejdříve kancléři, ve vyšší instanci prezidentovi.
 10. Úřední hodiny? Mimo to je vázán dostaviti se kdykoli ke každému obřadu, při němž jeho přítomnost jako obřadníka je nutna, necht' za dne nebo večer, kdy bývají oficiální hostiny a routy. Stejně je v té příčině k službám i paní prezidentové.
 11. Dovolená.
 12. Požitky.
- (Rodr, str.94)

Ve svém úřadu dočkal se nejednoho důležitého posláání. Jedním takovým byla i organizace připravovaného řádu Bílého lva.

Dne 4. března 1922 v této souvislosti byl otištěn v Rudém právě tento článek: „Dr. Guth-Jarkovský, dosavadní praobyčejný učitel slušnosti na Hradě, povýšil mezi bohy. Bude pověřen organizací připravovaného řádu Bílého lva, jenž bude míti za úkol udělat čáru mezi praobyčejnými demokraty a kromobyčejnými naddemokraty, jichž prsa bude zdobiti Bílý lev, jehož potřebu už dávno pocíťovali všichni majitelé bývalých císařských řádů. Nutno dohonit Evropu!“ (Rudé právo, 4.3.1922)

Proti tomuto "napadení" se Guth bránil kde mohl. Snažil se obhájit tento řád jako určitý památečný artefakt předávaný pouze významným cizincům, kteří jsou nakloněni zájmu mladé a samostatné republiky.

Ve své funkci došel také k názoru, že v demokratické republice by neměly být arcivévodkyně, dvorní dámy a arcivévodové, kteří by mohli prezidenta svádět na scestí. A tímto názorem se nijak netajil.

U této situace se Rodr zastavuje: Téměř na každém kroku Jiří Guth pocíťoval nelibost všech nad jeho přítomností na hostinách. Bylo mu jasno, že náklonnost nezískal a nedlouho po tom měl na své místo aspiranta. Došlo to dokonce tak daleko, že dne 1. července 1920 požádal ústně pana kancléře o propuštění z hradních služeb. To mu bylo rozmluveno a doporučena mu byla dovolená. Službu s nechutí opět nastoupil desátého září. (c.d.:101)

2.3 spisovatel

Vše to začalo roku 1880, kdy jako devatenáctiletý mladík vydal knižně svůj překlad Descartovy Rozpravy o metodě.

Další jeho spisovatelská dráha byla mírně zbrzděna rokem 1887 když Jiří Guth nastoupil do svého prvního ryze pedagogického zaměstnání. Bylo to jako zkušební suplent na pražském akademickém gymnáziu. Byli s ním spokojeni a tak se v září 1888 stal suplentem. V tomtéž období učitelské činnosti měl tu čest se stát kolegou Mejsnara, Wintera či Truhláře, za žáky se mu stal například Karel Burian.

Jako správný pedagog se snažil jít svým studentům příkladem a všemožnými směry rozšiřoval svou kvalifikaci. Začal překládat, psal fejetony ze svých zahraničních cest, redigoval zeměpisná hesla pro Ottův slovník naučný.

Působil též jako reprezentant českých pivovarníků, vinařů, uzenářů, pekařů a lahůdkářů.

Rozhodl se také požádat o stipendium do Francie. To mu bylo přiděleno a získal tak 200 zlatých a o prázdninách se vydal do Paříže. Tam se setkal s kolegou Františkem Drtinou, který mu propůjčil několik knížek spisovatele Coubertina. Ten si téměř okamžitě získal Guthovu náklonnost. Později, když se setkali osobně zjistil že "neznámý" spisovatel má zájem i o Čechy, omladináře i sokoly a tak si vyměnili adresy.

Aniž byl jakkoliv vyloučen z řad suplentů byl přeložen na gymnázium v Žitné ulici. Zde se setkal s Aloisem Jiráskem, který zde také vyučoval. (Srovnej in Rodr 35-45)

Dalšími díly obdařil své věrné čtenáře začátkem devadesátých let. Byly to překlady Knihy o soucitu a smrti a Rybáře islandského od spisovatele Lotiho; Pascalův Duch geometrický; Podzimní lásky od Theurieta; Bourgetův Velký svět nebo Vernerova Claudia Bamarnaka.

Nejvýraznější se stala ale jeho cestopisná dráha. Jeho cestopisy: Španělsko, Lémanské siluety, Na pokraji Sahary, Z potulek krajem francouzským byly velmi oblíbené mezi čtenáři všech vrstev i vzdělání. A tak v tomto počínání i nadále pokračoval. Už v roce 1893 si rozšířil své dojmy a poznatky z cest o ty ze Severní Ameriky.

S rokem 1918 přišlo jeho další ztížení role jeho jako spisovatele. V tomto roce se spolu s převratem dostala k Jiřímu Guthovi i nabídka stát se předsedou Československého olympijského výboru. Nedlouho poté vyměnil i své místo profesora za hradního ceremoniáře v prezidentově rezidenci. Jak sám říkal nechtěl zdefinitivnět v nehybnosti. Jak uváděl Josef Rodr: "Snažil se ukázat také něco víc nebo něco jiného, nežli mít dozor na chodbách, pečlivě opravovat opsané úkoly a chodit přesně do školy..." (Rodr, str.61)

Od února 1919 se pak začaly objevovat v Národních listech jeho Kapitoly skoro naléhavě, které byli pro zájem čtenářů uváděny na pokračování. Zájem o ně neupadal a tak byly na konci téhož roku dokonce vydány knižně.

"Všichni jsou si rovni, ale někteří jsou si rovnější."

Dílo: 1984 - G. ORWELL

3. PRAVIDLA SPOLEČENSKÉHO ŽIVOTA před 50 lety a dnes

Tato kapitola čerpá z knih: Jiří Guth-Jarkovský: SPOLEČENSKÝ KATECHISMUS a Marie Formáčková, Michaela Zindelová: VYSOKÁ ŠKOLA BONTONU. Rozhodla jsem se jí zařadit jako obraz porovnání situací ve kterých vyrůstaly naše dvě zkoumané generace.

PŘEDSTAVOVÁNÍ SE

minulost

V minulosti znamenal úklon hlavy poddání se, dotýkalo se čely (Jsem nepatrný, skládám svůj život k tvým nohám), dotýkalo se rukou srdce, zdvihaly se ruce na důkaz prázdných rukou (beze zbraně) a také se podávaly ruce.

současnost

Dnes již našťestí nežijeme v době, kdy se před významný a mocnými osobami padalo na kolena. Z této vši složité symboliky se dochovalo prosté podání ruky. To se po druhé světové válce rozšířilo i do Asie a afrických zemí.

CHOVÁNÍ NA ULICI

minulost

Pojmenování chodník je podle slova chodit – tudíž je dobré po něm jít a dávat pozor na kolemjdoucí a nikoliv na něm lelkovat. Jak napsal Guth-Jarkovský: „Zvláštní pozornosti věnujeme vyhýbání. Bylo by sice nejlépe zachovávat totéž pravidlo, kterým se řídí u nás povozy, a vyhýbat se tedy nalevo (...) Ale když jednou chceme se vyhnouti určitým směrem, zachovejme ho. Bývá to špásavný obrázek člověka, potácejícího se nebo tancujícího ze strany na stranu, a protějšek pak nevěda, kam vlastně, tancuje s sebou. Posléze takové evoluce končívají přece jen karambolem málo příjemným a jistě nepříjemnou poznámkou protějšku, které pak nesmíme se diviti. Takoví nerozhodní chodci jsou také postrachem šoférů a tanec s jejich vehiklem už přestává býti špásem.“ (Jarkovský, Klasobraní, str.36)

současnost

Při chůzi po ulici je nutné dodržovat pravidla: vyhýbat se vpravo a dávat přednost lidem jdoucím zprava. Lelkování na chodníku je v dnešní době více než vzácné, ale ostatní pravidla stále platí.

Pokud nás jde víc a nikomu nebráníme v chůzi musí jít vždy ta nejvýznamnější osoba (žena, nejstarší, nadřízený) uprostřed trojice nebo napravo ve dvojici. Dva páry chodí většinou za sebou, přičemž ten významnější jde první, jen velmi široké chodníky dovolují chůzi čtyř lidí vedle sebe – v tom případě jdou ženy uprostřed.

JÍDLO NA ULICI

minulost

V minulosti bylo něco nemožného najíst se na veřejném místě, které k tomu nebylo přímo určené. Neskutečným prohřeškem bylo jíst za chůze.

současnost

V dnešní uspěchané době jde již o tak nějak potlačenou konvenci. Mnoho lidí je zaměstnaných 20 hodin denně a nemají čas „vysedávat“ v restauracích. Ovšem i nadále by měla platit pravidla opatrnosti a tolerance vůči ostatním chodcům. Především člověk, který jí za chůze musí dávat pozor, aby někoho neušpinil. Za tímto účelem byly také zřízeny pouliční prodeje rychlého občerstvení, tzv. kiosky.

OBLEČENÍ

minulost

I zde si dovolím citovat Gutha-Jarkovského: „Jde-li člověk do společnosti, nejde jen o to, aby se ustrojil, ale také a zejména o to, jak by se ustrojil. Prvé rozumí se samo sebou, na druhé nezbyvá, než aby byla určitá pravidla.

K celkovému vzhledu člověka patří i osobní hygiena – odstraňování zápachů těla, úprava vlasů, nehtů.

současnost

Každý náš komunikační protějšek si utvoří první dojem především z našeho oblečení. Kultura oblékání je nedílnou součástí společenské hygieny. Oblečení by mělo odpovídat úrovni a termínu akce. Již zcela vymizelo tzv. dělení oblečení na pracovní, vycházkové, společenské a pro volný čas. Nebo na ještě starší dělení na „všední“ a „sváteční“. Především moderní mladí mají touhu být originální, ale i zde pozor, aby jste nebyli pro danou příležitost oblečení příliš slavnostně (overdressed) nebo naopak příliš

ležerně (underdressed). Napříč desetiletími proto platí zlaté pravidlo: individuální elegance a etické chování.

CHOVÁNÍ U STOLU

minulost

Před jídlem nepřejme spolustolovníkům dobrého chutnání; hostitel učiní lépe podá-li výborné jídlo. Ani po jídle nepřejme dobrého zažití. Pokud se většina u stolu modlí a vy nemíníte pozvedat mysl k Bohu, chovejte se zdrženlivě v žádném případě nesmíte vzbudit pohoršení. Vstávat od stolu za jídla je nešvar. U stolu se nechováme hlučně ani nápadně.

současnost

Připomeňme si základní pravidla chování u stolu, které ovládá i desetileté dítě: Po celou dobu jídla máme ruce lehce položeny na stole – ovšem bez loktů! Jíme pouze horními částmi končetin – paže máme stále při těle. Nůž je stále u talíře, k ústům se vzdaluje jen lžíci či vidlička a ta hřbetem nahoru (pokud nekonzumujeme sypká jídla). Mlaskání, srkání, cinkání příbory, mluvení s plnými ústy je **ZAKÁZANÉ**. Nelze nic než konstatovat, že za těch padesát let se v této oblasti nic nezměnilo.

DARY A DÁRKY

minulost

Darovat šatstvo, můžeme jen členům rodiny. Zvláště nevhodné je aby mladý muž svému děvčeti nebo ona jemu přinesla prádlo. Dárkem nemají být ani toaletní mýdla, vypadá to jako doporučení, aby se obdarovaný víc myl. Parfém je rovněž sporný dárek. Darem také nejsou věci k jídlu (mimo bonboniér či nazdobených potravinových košů) a vůbec nikdy nedáváme místo dárku peníze.

současnost

Velmi důležitá je velikost daru – vždy vybírejte uváženě. Vhodnost daru další kapitolou samou pro sebe – nikdo by se neměl cítit trapně nebo nepříjemně zaskočený při rozbalování darů. Pokud předáváme květiny měl by je ženě vždy předávat muž a muži žena, v každém případě u toho musí oba stát. Nikdy nepoužíváme jako dary reklamní předměty. Pokud dobře neznáte vkus obdarovávaného, raději se uchylte k velmi obecnému dárku. Ani praktické dary – jako například věci do domácnosti- se nepovažují za vhodné.

Vyvarujme se zbytečným faux pas: Na dárku nikdy nesmí zůstat cenovka! a předáváme je vždy co nejzdobněji a přitom vkusně zabalené. Finanční dary vypadají nepatřičně za všech okolností, pokud se nemůžete od tohoto zlovyku oprostit zvolte raději formu poukázky. V žádném případě při poděkování neříkejte dovětky typu: „To jste neměli, neměli jste si dělat škodu!“

CHOVÁNÍ NA VEŘEJNÝCH AKCÍCH - DIVADLO

minulost

Vcházíte-li do divadla nebo koncertu s dámou na místo již známé dávejte přednost dámě. Pokud váš soused chrastí nebo se dokonce baví nevyvolávejte hned, zpravidla postačí mírné ohlédnutí bez poznámek nebo maximálně diskrétní táhlé „psst!“ ne však hlasité napomenutí. Aby se o divadelní přestávce dáma pudrovala neb si upravovala účes či toaletu se nesluší je tu od toho dámská toaleta. A J. S. Guth k tomu dodává: „Ostatně poukazujeme na to, co řekli jsme svrchu o problému líčení a pudrování – je vždycky zle, když nutno umělým způsobem napomáhati přírodě nejméně pestrým líčením.“ (Klasobraní, str. 103)

současnost

V prvním momentě po příchodu do divadla a usazení se si ihned vypněte mobilní telefon. Byl by to přímo zločin proti etiketě, kdyby vám v divadelním hledišti či koncertním sále zazvonil telefon! Oblečení volíme vždy společenské (tmavé šaty a dámy kostým či polodlouhé šaty-dáma si klobouk může ponechat pouze sedí-li v lóži). Přijdeme-li pozdě nikdy nevzkročíme do sálu během hry, natož pak do řady. V divadle nikdy nekouříme mimo označené místnosti – zpravidla jsou pro tyto potřeby vytvořeny kuřárny nebo je pro ně vhodný prostor před divadlem.

CHOVÁNÍ NA SLAVNOSTNÍ AKCÍCH - SVATBA

minulost

Pokládá-li se sňatek za věc soukromou, můžeme se při něm zařídit docela podle své libosti. Účastníci se mohou objevit v úboru jaký jim nejlépe vyhovuje.

Do kostela vede se obvykle obyčejně se svojí matkou, nevěsta se svým otcem. Jdou-li snoubenci pospolu již do kostela na čestnějším místě jde ženich, při odchodu z kostela ponechá nový choť čestnější místo pro svou novomanželku. Na svatbu může nevěsta vždy obléci bílý šat svatební, vystačí si často i pouze s toaletou vycházkovou nebo společenskou.

současnost

Na organizaci a přípravu je svatba největším rodinným podnikem. V určenou hodinu se sházejí svatební hosté a podává se občerstvení před odchodem na radnici (do kostela). Zároveň se dokončuje oblékání a česání nevěsty a doladují se zmatky ohledně dopravy. Do věku kolem třiceti let si nevěsta může obléknout šaty bílé i barevné, nevěsta nad 35let, nebo již jednou rozvedená, si oblékne slavnostní krátké šaty nebo kostýmek. Vdova si se svým dalším sňatkem měla vyčkat nejméně 2roky. Čím dál častější bývají tzv. Rozlučky se svobodou v předvečer svatby. Dříve je konaly spíše nastávající manželé výlučně v pánské společnosti (tzv. Svíce). Dnes se k nim vesele přidávají i budoucí nevěsty. Ať tak či tak je nutno mít vždy na paměti, že se druhý den koná náš den D a k tomu přizpůsobit i konzumaci alkoholu.

„Etika je činnost směřující k vnitřní dokonalosti lidské osobnosti.“

ALBERT SCHWEITZER

VÝZKUM

4.1 ZNALOST JARKOVSKÉHO PRAVIDEL DNEŠNÍ MLÁDEŽÍ

4.2 UPLATŇOVÁNÍ MORÁLNÍCH PRAVIDEL V SOUČASNÉ DOBĚ

POPIS VÝZKUMU

Pro výzkumné šetření v rámci své Bakalářské práce jsem dotazovala respondenty výhradně ve dvou věkových rozmezích. Prvním rozmezím byl věk 10-20let a druhým 50 a více let.

Respondenti byli vybíráni náhodně během druhé poloviny roku 2008 po celém Pardubickém kraji. Data jsem sbírala prostřednictvím metody osobního rozhovoru tazatele s respondentem (standardizovaný dotazník).

Dotazovaní se vyjadřovali k problematice uplatňování morálních pravidel v běžném životě, a to svými odpověďmi a reakcemi na názorné příklady.

STANOVENÍ HYPOTÉZ

Vzhledem ke stanovení si výzkumného problému zabývajících se především porovnáním současné skutečnosti a stavem v historii v oblasti morálky stanovuji pro výzkumnou část své práce tyto hypotézy:

Dnešní generace seniorů má mnohem kladnější vztah k morálce než současní pubescenti.

Mladá generace před padesáti lety se daleko více zajímala o osvětu v oblasti morálky a etiky než současná mládež.

Nynější svět daleko negativněji ovlivňuje etiku a její šíření mezi mládeží než tomu bylo v 50. a 60. letech 20. století.

Dodržování morálních pravidel se hodí spíše pro historii než pro současný moderní svět.

Ze dvou zkoumaných generací má ta mladší lepší přehled o správném chování než generace starších.

ZPRÁVA Z VÝZKUMU a grafické zpracování

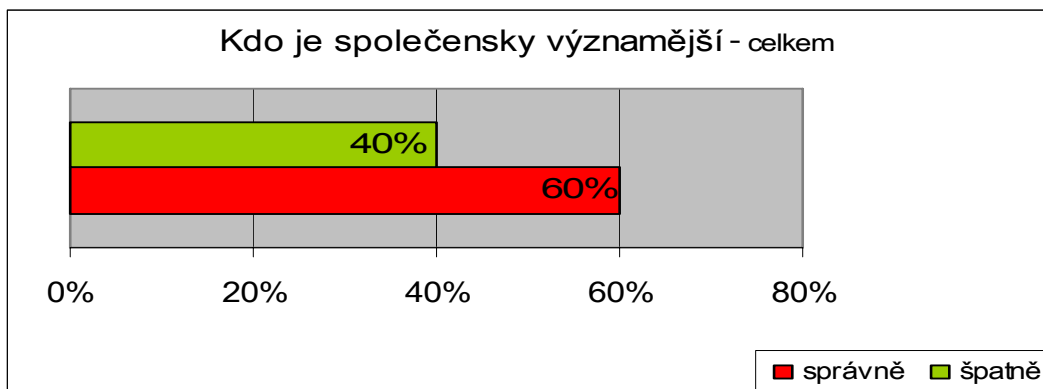
Otázka: "Kdo je více a kdo méně společensky významný"

Zde měli respondenti na výběr z otázek: známá a populární osobnost je méně společensky významná než muž; starší podřízený je společensky významnější než mladší nadřízený; starší muž je společensky významnější než mladší žena; podřízená žena je společensky významnější než nadřízený muž.

Přičemž byly dvě správné odpovědi zněly: starší podřízený je společensky významnější než mladší nadřízený a podřízená žena je společensky významnější než nadřízený muž

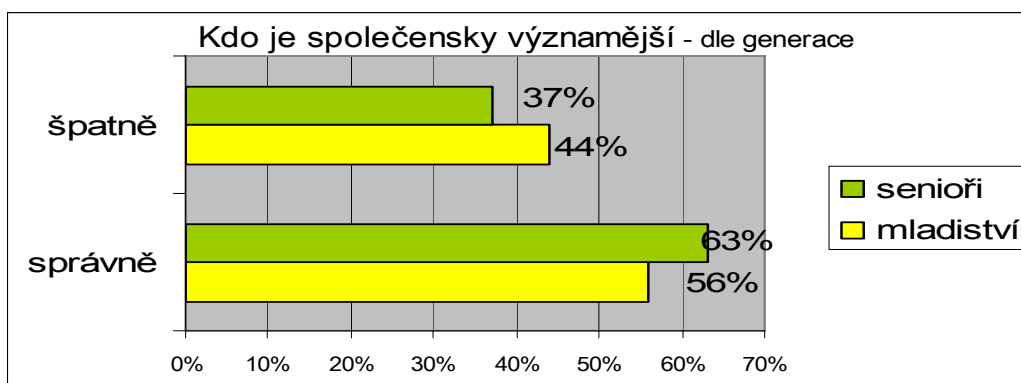
graf 1

Z tohoto grafu vyplývá, že správně z obou dotázaných skupin odpovědělo 60% a špatně 40% respondentů.

graf 2

V druhém grafu je znázorněn procentuální podíl správných a špatných odpovědí rozdělených dle generací. Rozdíly zde nejsou příliš značné.

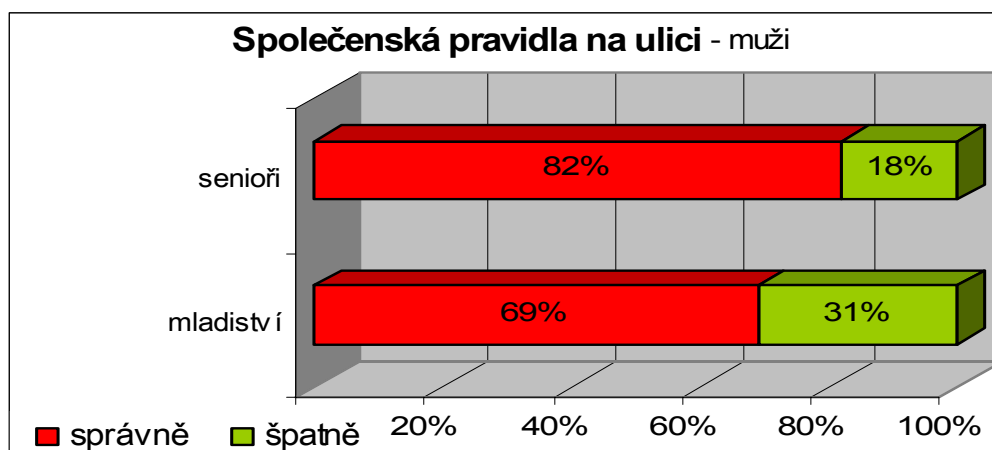
Otázka: "V případě, že někomu způsobíme škodu svou nedbalostí tak"

Na výběr byly možnosti: omluvíme se a urychleně se vzdáme; děláme, že my jsme to nezavinili; zastavíme se, omluvíme se a nabídneme náhradu škody; podle utečeme s tím, že bez naší SPZ nás nikdo neidentifikuje.

Správnou odpovědí byla odpověď třetí: zastavíme se, omluvíme se a nabídneme náhradu škody

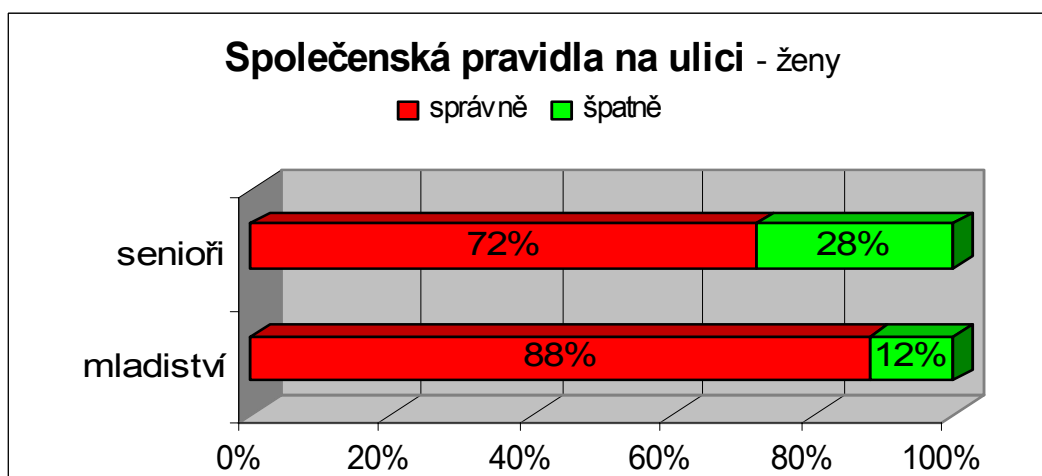
graf 3

Tento graf znázorňuje názory mužů na tuto otázku. Konkrétně odpovídali mladiství ze 69% správně a 31% špatně. Senioři potom z 82% správně a z 18% špatně.

graf 4

Zde jsou zachyceny odpovědi na stejnou otázku, ale žen. 72% seniorek odpovědělo správně, 28% špatně. U mladistvých je to 88% ku 12%.

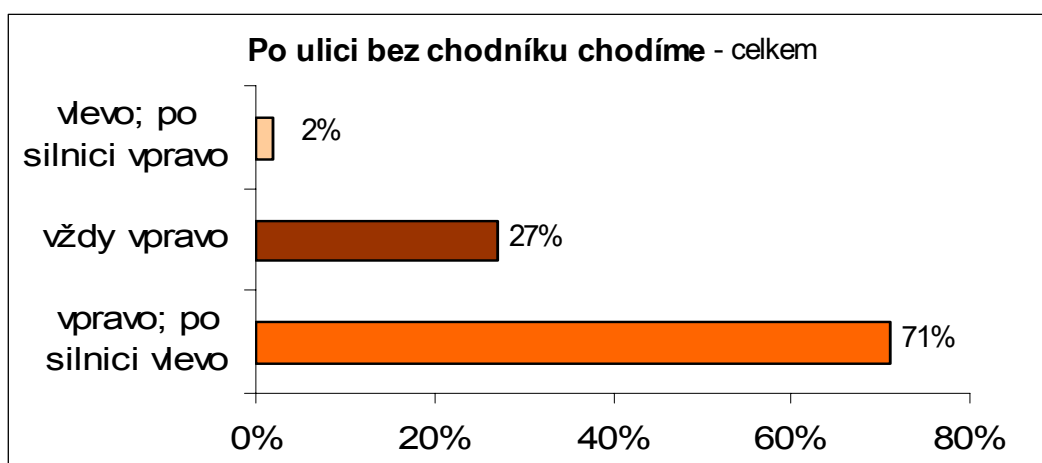
Otázka: "Po ulici bez chodníku chodíme vždy"

Zde jako jediný odpověděli všichni senioři správně.

Správnou odpovědí byla odpověď na prvním místě: vpravo a po silnici vlevo

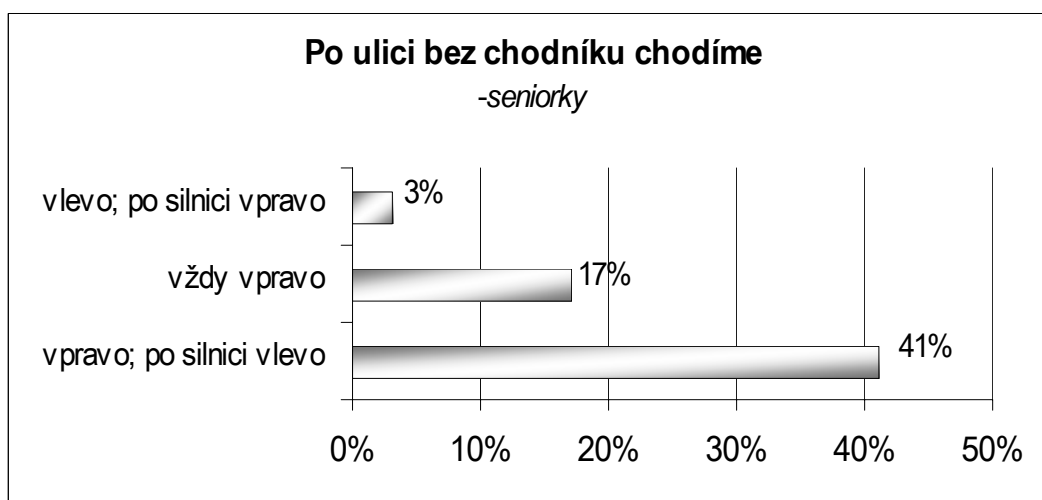
graf 5

Tady je uveden celkový počet odpovědí na danou otázku obou věkových kategorií. Správně odpovědělo 71% tázaných, 27% odpovědělo že se chodí vždy vpravo a zbylá 2% odpovědělo vlevo a po silnici vpravo.

graf 6

Zde jsou vyznačeny odpovědi respondentek starších padesáti let. Správně odpovědělo 41% žen, vždy vpravo 17% a zbylá tři procenta odpověděla vlevo a po silnici vpravo.

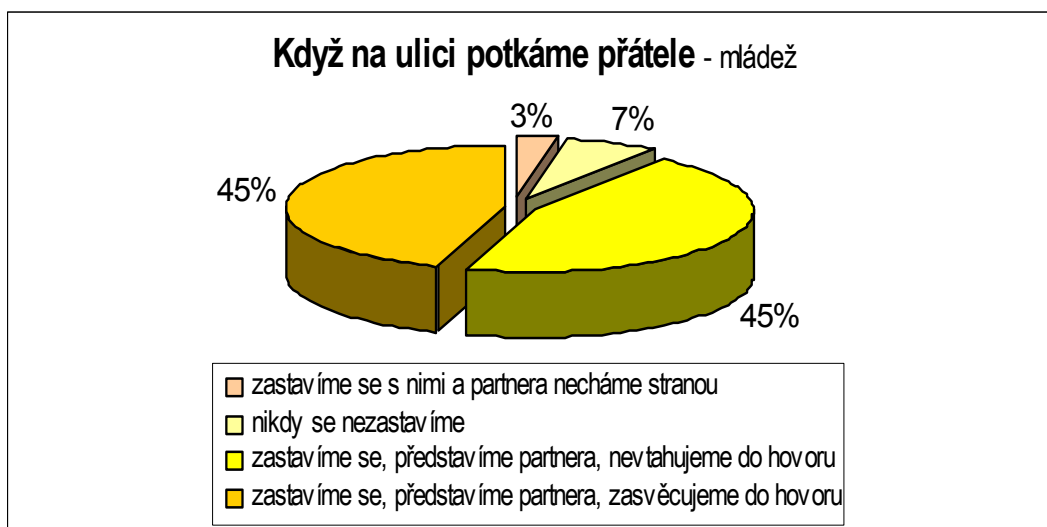

Otázka: "Když jde muž po ulici se ženou a potká přítele. Je správné se zachovat:"

Tato otázka se ukázala jako velmi zájímavou. Především pro pubescenty a adolescenty. Správnou odpovědí bylo zastavit se, partnerku představit a zasvěcuje jí do celé probírané problematiky to si dotazovaní nejčastěji pletli s odpovědí zastavit se s nimi a partnerku jim představit, ale nevtahuje jí úmyslně do hovoru.

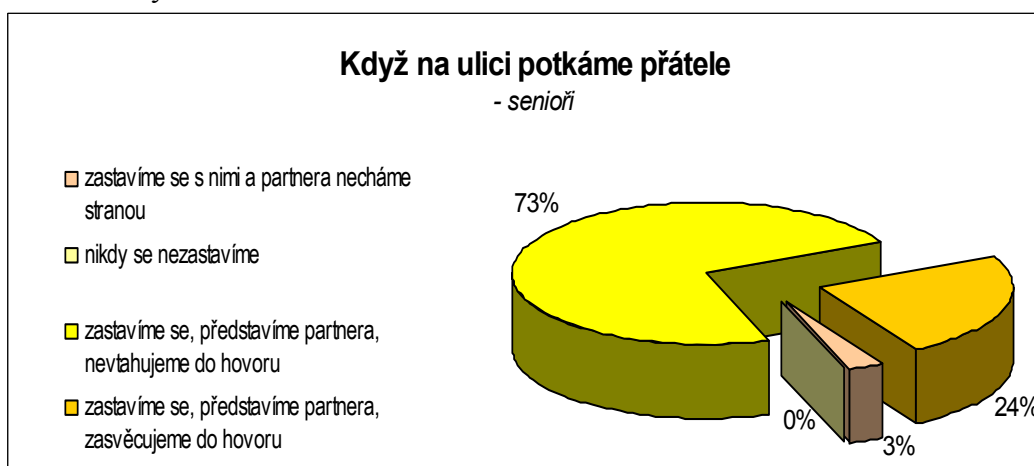
graf 7

Stejný počet dotázaných ve věku 10-20 let odpovědělo variantu C) a D) zbylé dvě možnosti odpověděl jen zanedbatelný počet respondentů.

graf 8

Senioři odpovídali správněji – celých 73%, druhou nejčastější odpovědí bylo zastavit se, partnerku představit a zasvěcuje jí do celé probírané problematiky. Nikdo neodpověděl, že se s nimi nikdy nezastavíme.

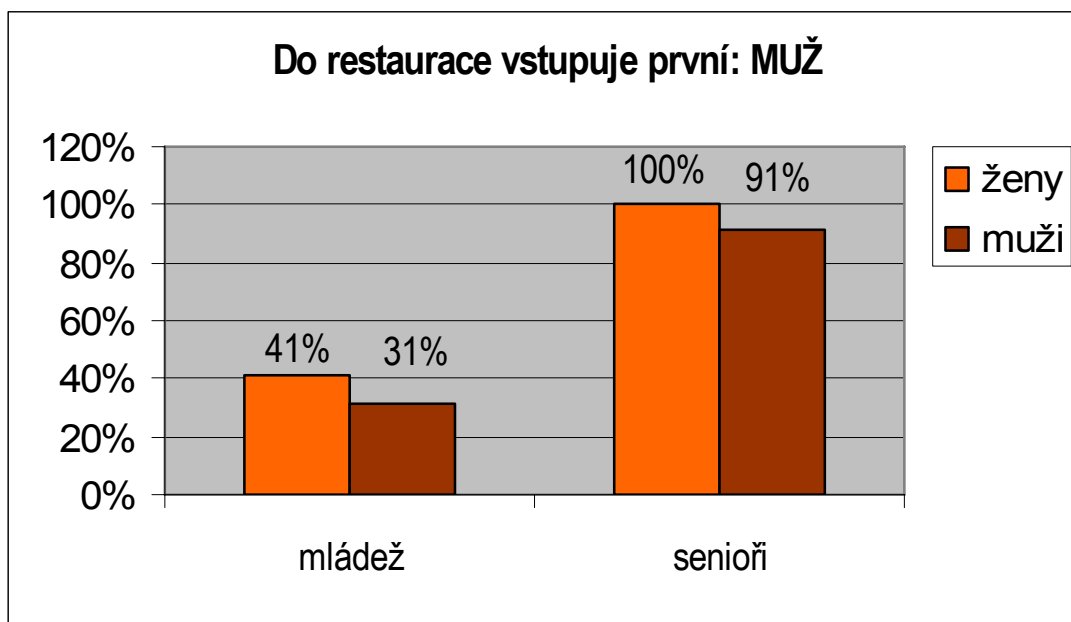

Otázka: "Do restaurace vstupuje jako první"

Zde byly uvedeny možnosti: žena, má přece vždy přednost; muž; ten, kdo je dříve u dveří. Na tuto otázku bez problémů odpověděly všechny ženy starší padesáti let, ale výrazné problémy nedělala v žádné dotazované skupině – snad jen drobné zaváhání bylo patrné u mladých mužů.

graf 9

Prezentuje správnou odpověď v jednotlivých skupinách respondentů. Senioři správně odpověděli v 91%, seniorky ve 100%, u mladistvých dívek je to ve 41% a u chlapců ve 31%.

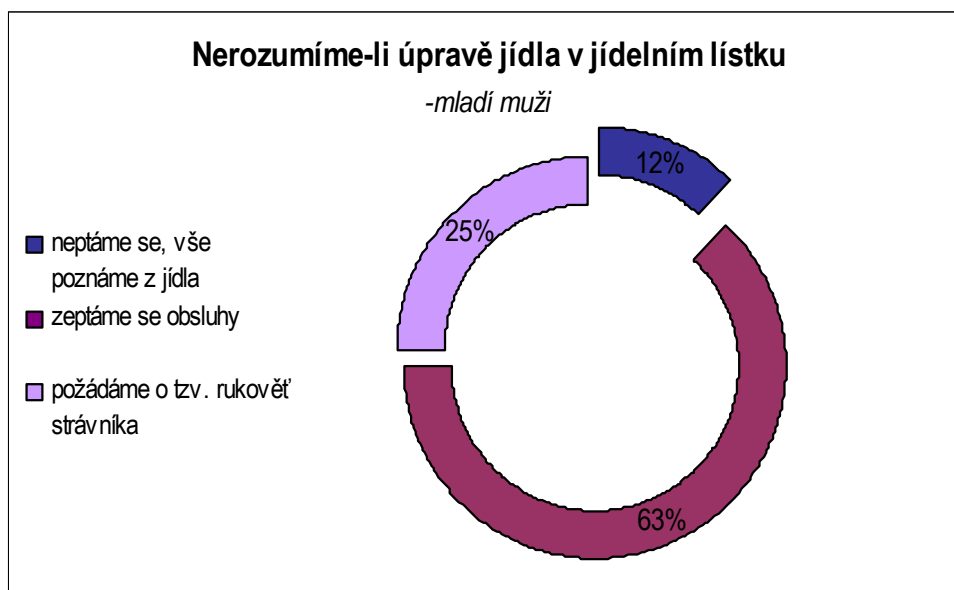

Otázka: "Nerozumíme-li úpravě jídla uvedené v jídelním lístku"

I zde by "vyhrály na plné čáře" seniorky. Ani dívky neměly žádný výrazný problém. Správnou odpovědí byla možnost: zeptáme se obsluhy a ona nám vše podrobně vysvětlí.

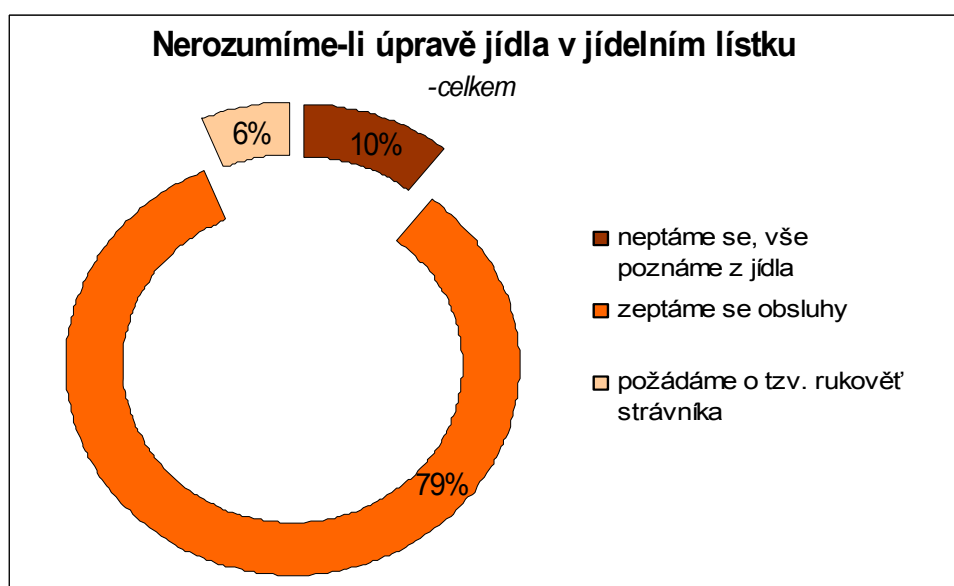
graf 10

Ukazuje odpovědi dotazovaných pubescentů a adolescentů. Kdy správnou odpověď vybralo celých 63% respondentů.

graf 11

Zde jsou uvedeny všechny zapsané odpovědi u obou zkoumaných generací. Správnou odpověď označilo 79% všech dotázaných.

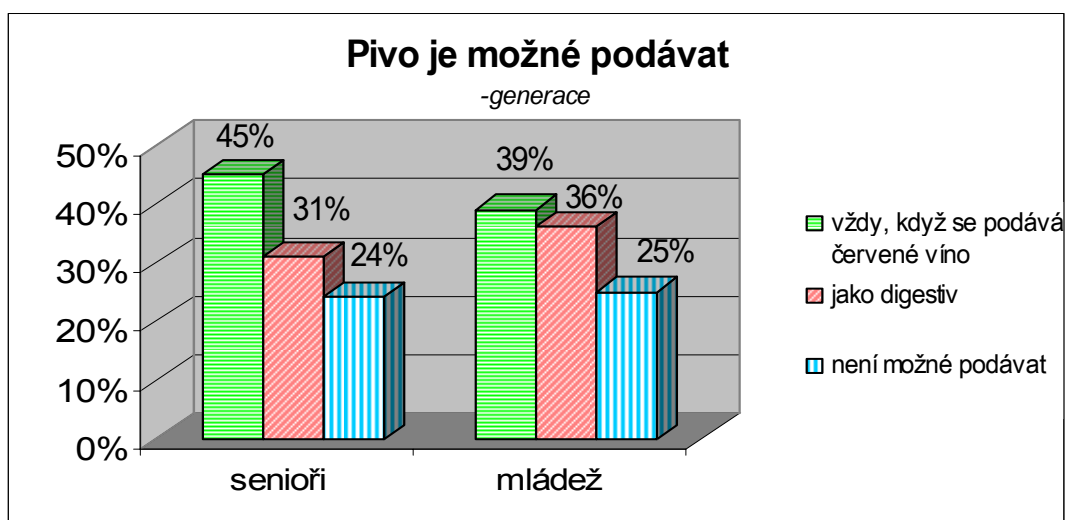

Otázka: "Ve středoevropských oblastech je možné pivo podávat"

Bylo možné vybrat z možných odpovědí: všude tam, kde je vhodné podávat červené víno; jen jako digestiv na lepší trávení; není možné v lepší společnosti podávat. Správnou odpovědí je varianta všude tam, kde je vhodné podávat červené víno.

graf 12

Jsou v něm zaznamenané odpovědi všech generací. Všechny tyto odpovědi jsou si podílově vyrovnané.

graf 13

Zde jsou uvedeny výsledky z kategorie muži nad padesát. Ty jsem graficky zpracovala vzhledem k v Česku velmi rozšířené zálibě vysedávání především této kategorie v pohostinských zařízeních. I zde vyšly výsledky velice vyrovnaně.

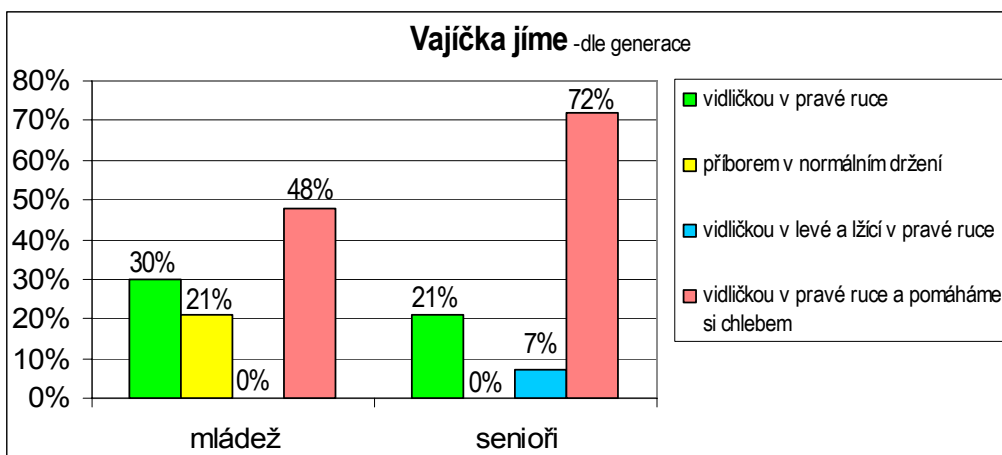

Otázka: "Pokud nám jsou servírovaná vajíčka správně je jíme"

I v této zdánlivě jednoduché společenské situaci se nechalo nachytat pár jedinců. V každém případě je správnou odpovědí poslední eventualita: vidličkou drženou v pravé ruce a můžeme si pomáhat chlebem v ruce levé.

graf 14

Uvedeny jsou v něm procentuální podíly jednotlivých odpovědí na otázku. Rozděleny jsou dle generací.

Otázka: "Upadne-li vám příbor v restauraci na zem, co uděláte?"

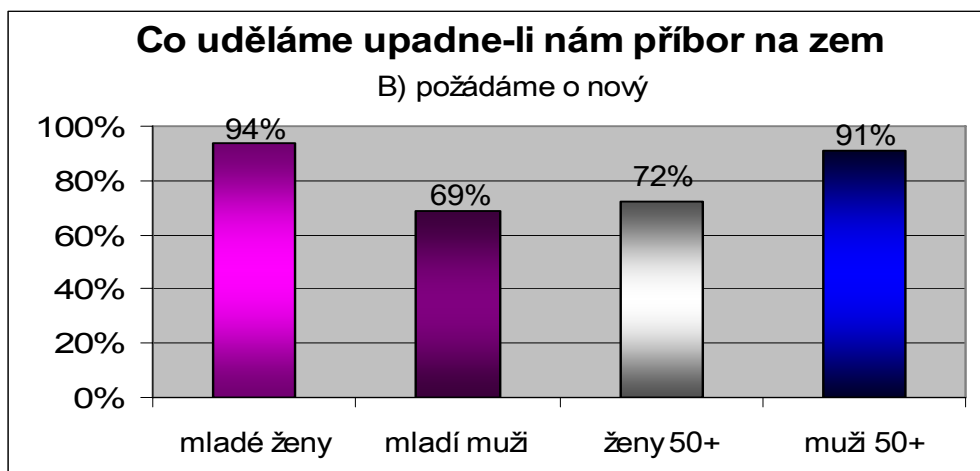
Na vybranou zde byly jen dvě možnosti: nenápadně ho zvednu a oťru ubrouskem; požádám personál o nový.

Správnou variantou byla samozřejmě odpověď druhá: požádám personál o nový.

Na tuto otázku nejlépe odpověděli dívky a senioři, naopak nejhůře na tom byly seniorky.

graf 15

Zachycuje správné odpovědi u jednotlivých kategorií. Nejvíce správných odpovědí bylo u skupiny mladých žen – 94%, a u seniorů (91%).

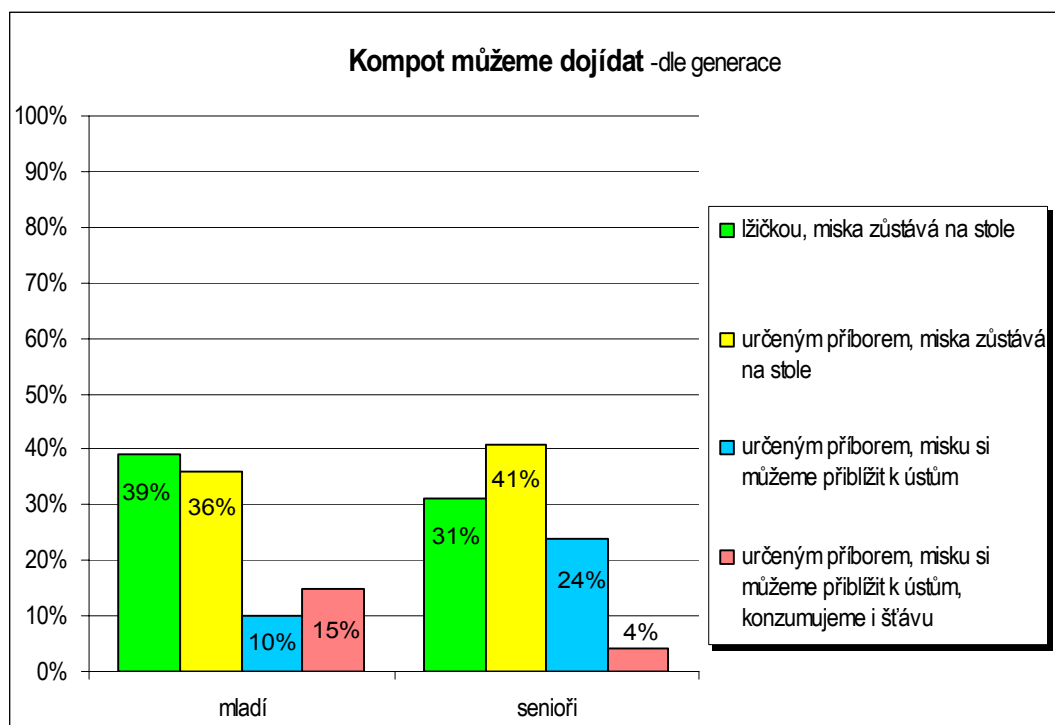
Otázka: "Při konzumaci kompotu máme povoleno dojídat jej"

Zde se objevilo největší překvapení výzkumu. Ve skupině pubescentních a adolescentních mužů nebyla zaznamenána ani jedna správná odpověď.

Správná odpověď je pouze určeným přiborem a je možno si misku levou rukou přiblížit k ústům.

graf 16

Zachyceny jsou zde odpovědi rozdělené dle generací. I přes žádnou správnou odpověď u mladých mužů nedopadla skupina 10-20let výrazně špatně.

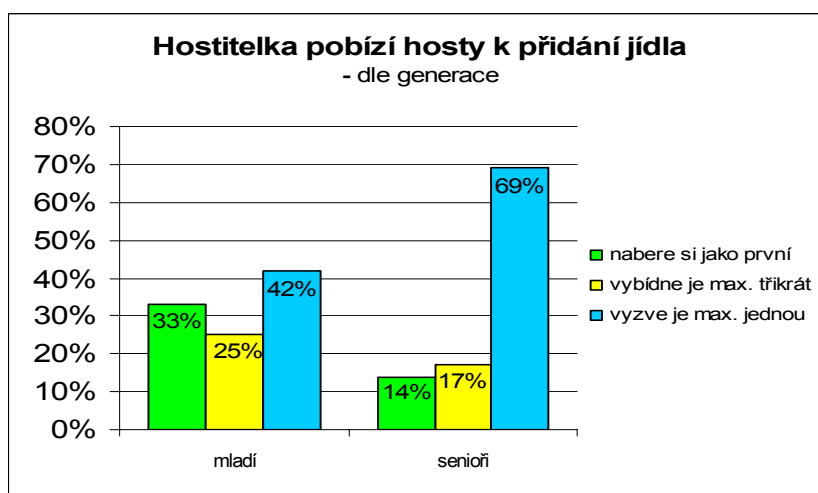
Otázka: "Chce-li hostitelka, aby si hosté při večeři přidali musí"

V nabídce byly možnosti: si nabrat jako první, aby je povzbudila a hosté se necítili nepříjemně; vybidne maximálně třikrát, aby své hosty neobtěžovala; vyzve je maximálně jednou. Správnou odpovědí byla ta musí si nabrat jako první, aby je povzbudila a hosté se necítili nepříjemně.

Zde se vyskytl stejný případ jako u předchozí otázky, ale tentokrát u seniorů. Ani seniorky, jakožto hostitelky, neměly ucelený názor.

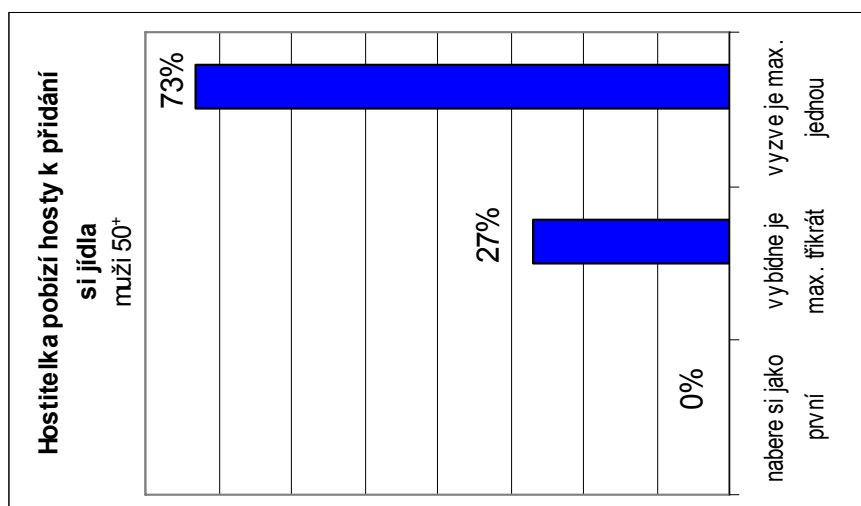
graf 17

Nabízí setříděné odpovědi dle generací, kde 33% mladých a 14% seniorů odpovědělo správně.

graf 18

V grafu je ukázán nulový počet správných odpovědí u seniorů. Zbývající procentuální podíl je takovýto: vybidne je maximálně třikrát – 27%; vyzve je jen jednou – 73%.

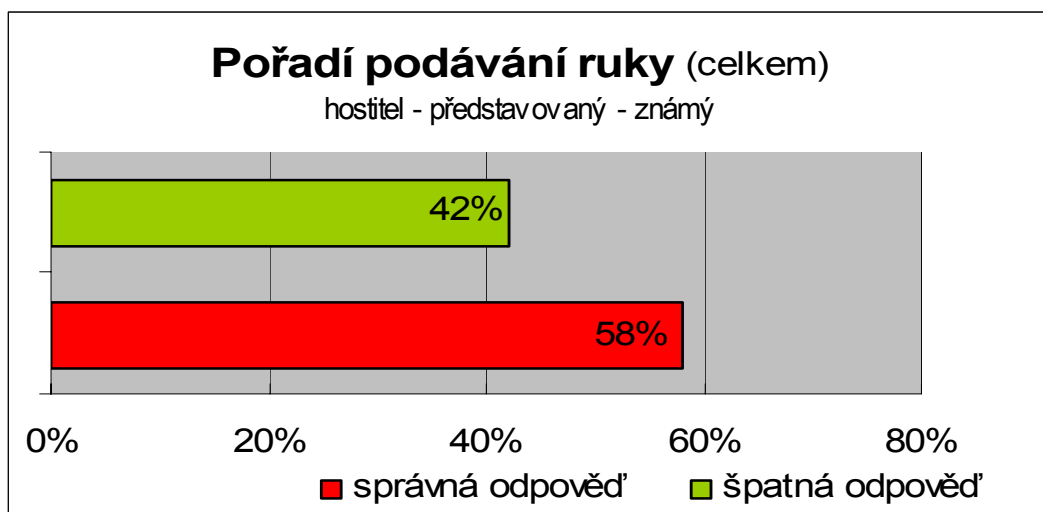

Otázka: "Jsme- li pozváni do větší společnosti, komu bychom měli podat ruku a v jakém pořadí"

Zde měli všichni dotázaní uvést správné pořadí u pojmů: "hostitel", "ten kdo nám je představován" a "dlouholetý známý".

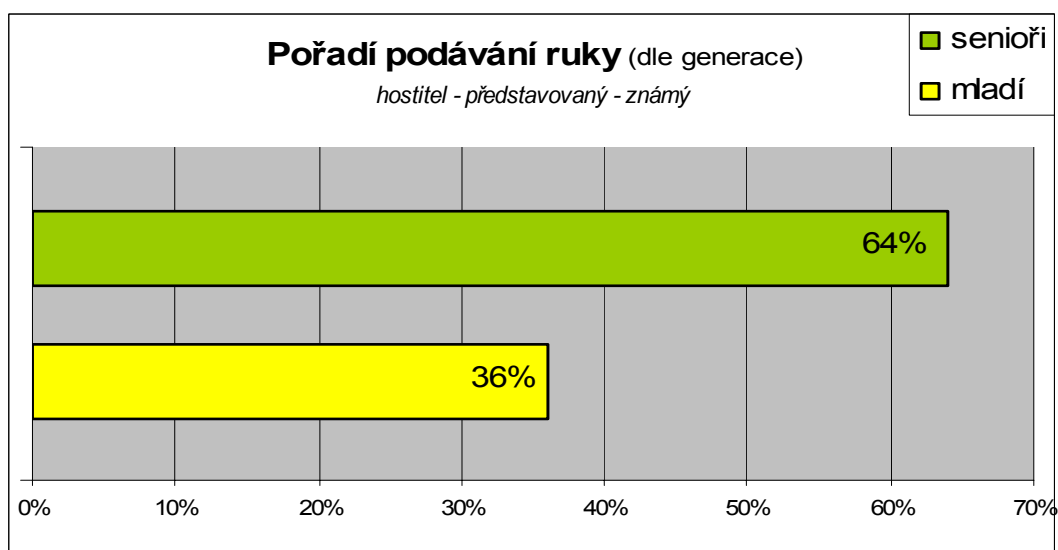
graf 19

Znázorňuje 58% procentuální podíl u správných odpovědí u všech tázaných a 42% špatných řešení.

graf 20

Seznamuje se stejnými výsledky, ale rozdělených podle generací. U mladistvých je toto procento správných odpovědí 36%, u seniorů je to 64%.

Otázka: "Jaký význam má tzv. kloš"

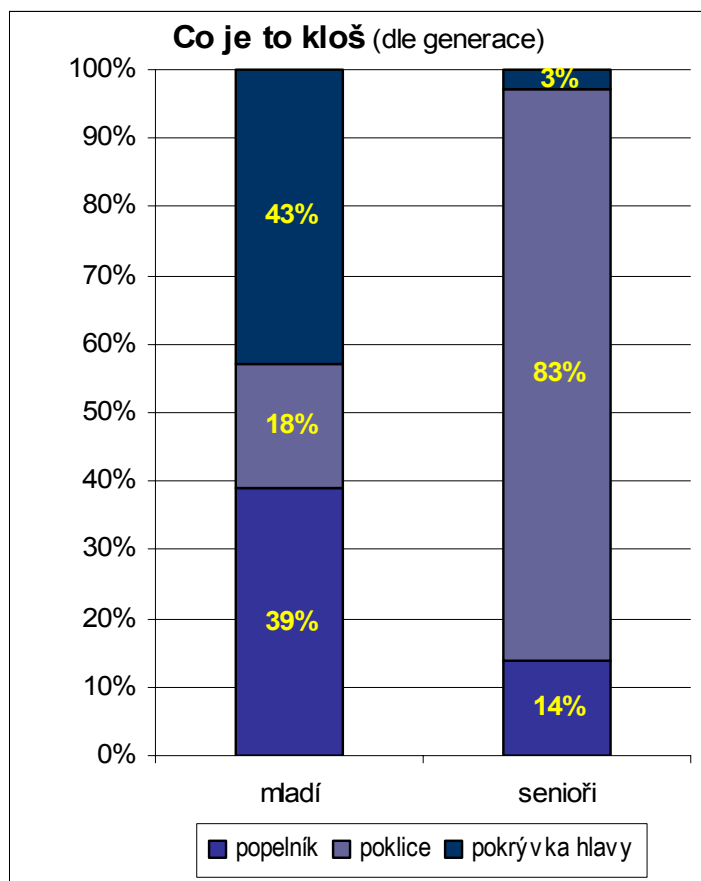
U této otázky byly na výběr možnosti: jde o diskrétní popelník používaný v nejvyhlášenějších restauracích; poklice pro udržení teploty, kterou je přikryt talíř s jídlem, než je servírováno hostu; pokrývka hlavy, kterou musí mít každá osoba, vstupující do kuchyně.

Správnou odpovědí byla ta druhá – jde o poklici pro udržení teploty jídla.

Zde byli překvapením mladí muži, kteří ani jednou neoznačili správnou odpověď.

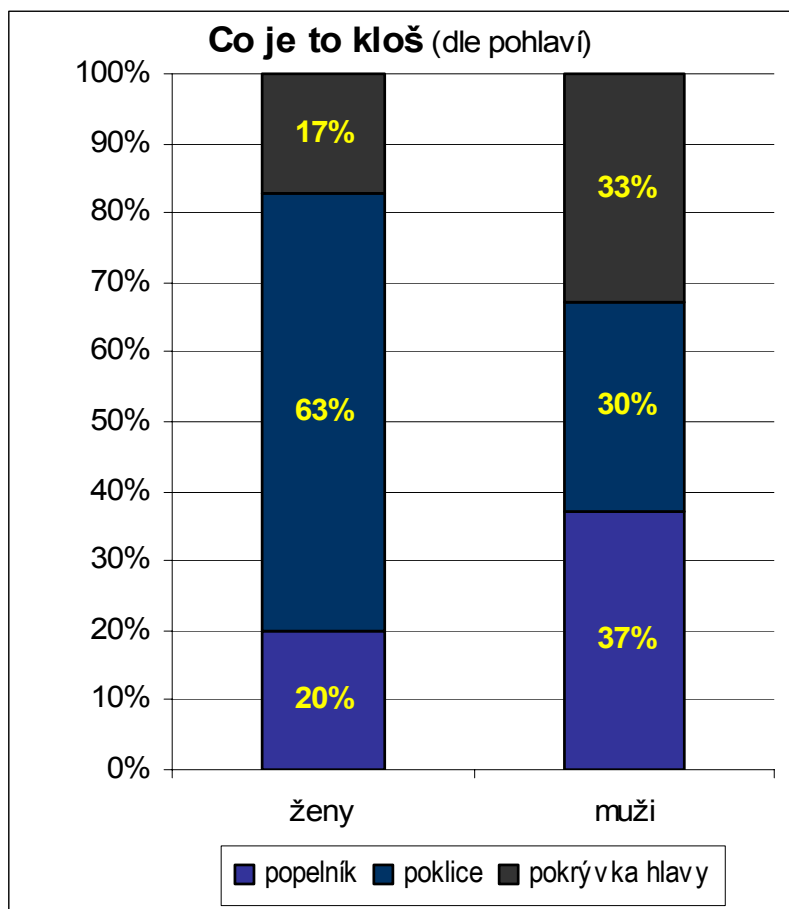
graf 21

Na tuto otázku správně odpovědělo celých 83% seniorů.

graf 22

Ve druhém grafu týkajícím se této otázky je vyobrazeno rozdělení dle pohlaví. Z tohoto vyplývá, že větší přehled mají ženy (63%).

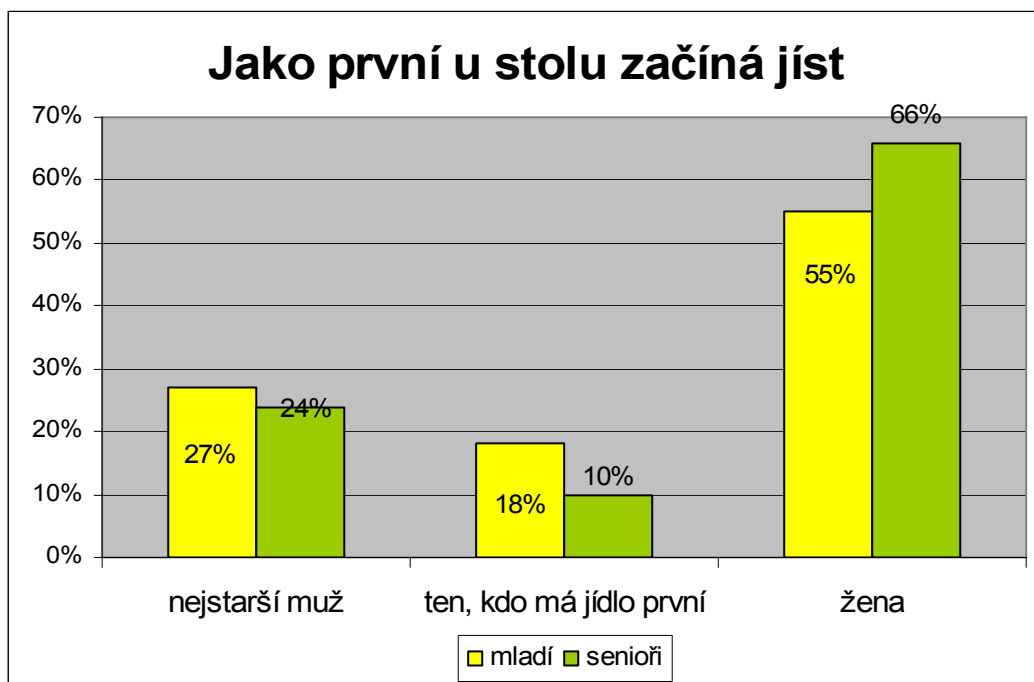
Otázka: "Sedí-li u stolu větší počet stolovníků jako první začíná jíst"

I u této další z jednoduchých otázek došlo k zaváhání. Především to byla kategorie mladých mužů, kteří si nevěděli příliš rady. Naopak nejlépe dopadly ženy seniorky.

Správná odpověď zní: Žena.

graf 23

Tento graf vystihuje nepříliš výrazné rozdíly ve správné odpovědi mezi dvěma zkoumanými generacemi – mladých (55%) a seniorů (66%).

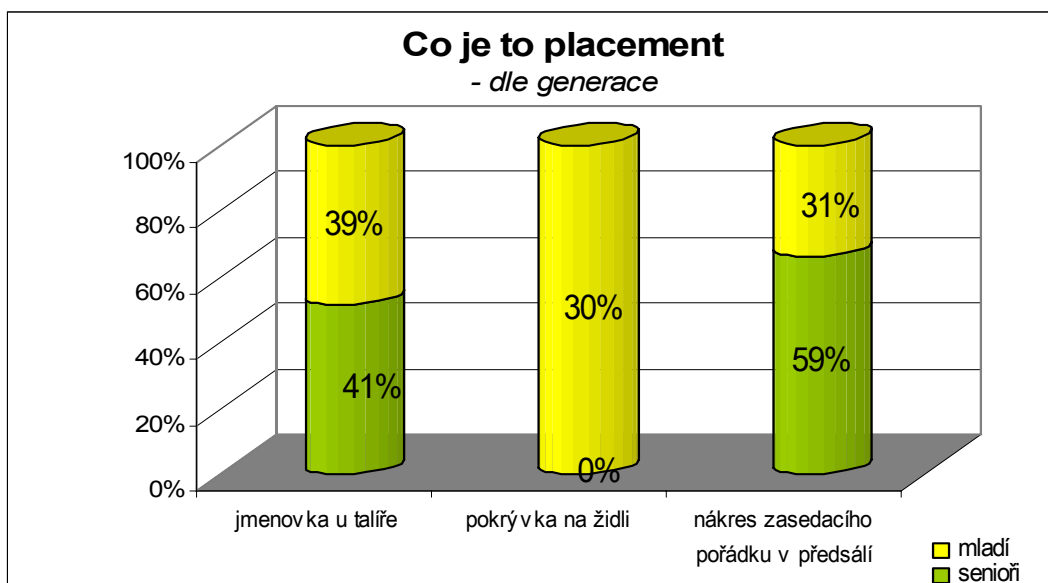
Otázka: "Tzv. placement je"

Možné varianty jsou: naše jmenovka umístěná u talíře na místě, kam máme usednout; pokrývka na židli, která se snímá než na ni usedne host; nákres zasedacího pořádku umístěný v předsáli.

Správná odpověď: nákres zasedacího pořádku umístěný v předsáli.

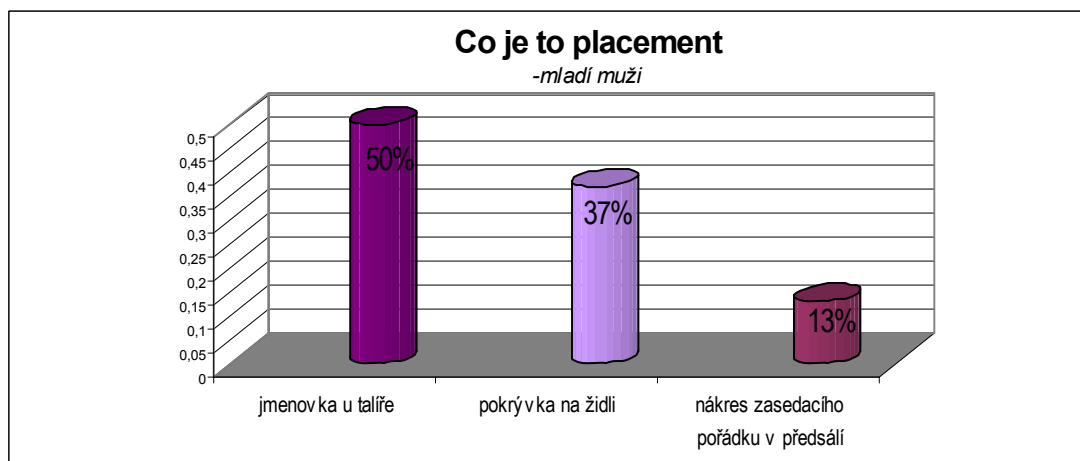
graf 24

Vidíme zde zaznamenané odpovědi rozdělené dle generací. Správnou odpověď zde uvedlo 59% seniorů a 31% adolescentů/ pubescentů.

graf 25

Graficky jsou znázorněny odpovědi mladých mužů. Bylo jich rovných 13% kteří věděli správnou odpověď.

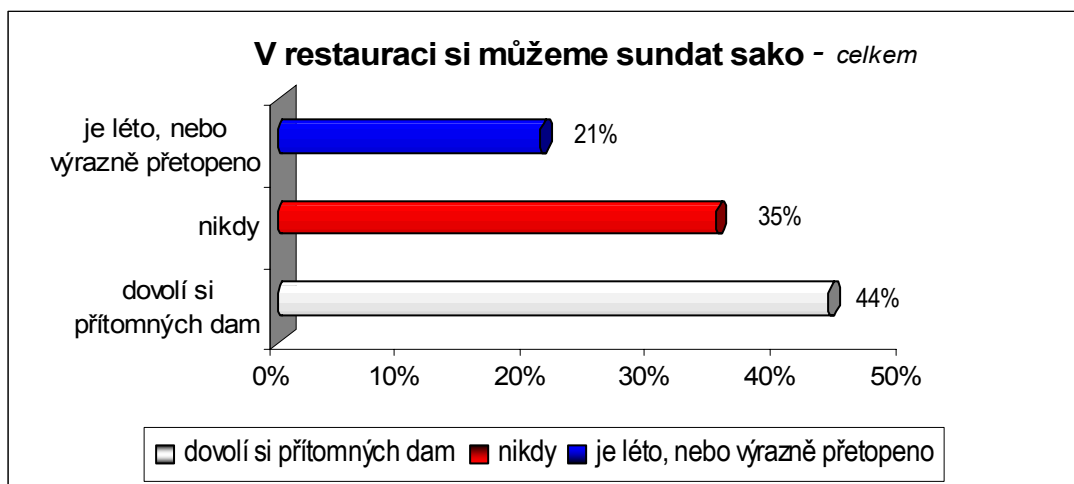
Otázka: "V restauraci si muž může sundat sako jen, když"

Možnými odpověďmi jsou: si dovolí u dam přítomných u stolu; nikdy není možné si v restauraci sundat sako; je léto, nebo je v místnosti výrazně přetopeno.

Mezi uvedenými možnostmi je ta správná, že si musí dovolit přítomných dam u stolu.

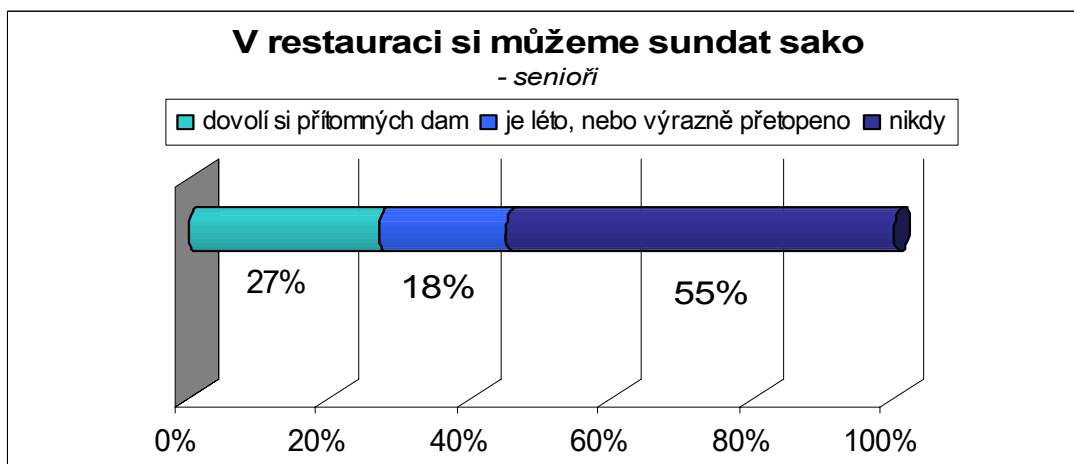
graf 26

Uvedeny zde jsou výsledky všech odpovědí bez ohledu na kategorii respondentů. Přes 44% dotázaných odpovědělo na položenou otázku správně.

graf 27

Zde jsou zaznamenané odpovědi mužů nad padesát let, kteří správně odpověděli ve 27%.

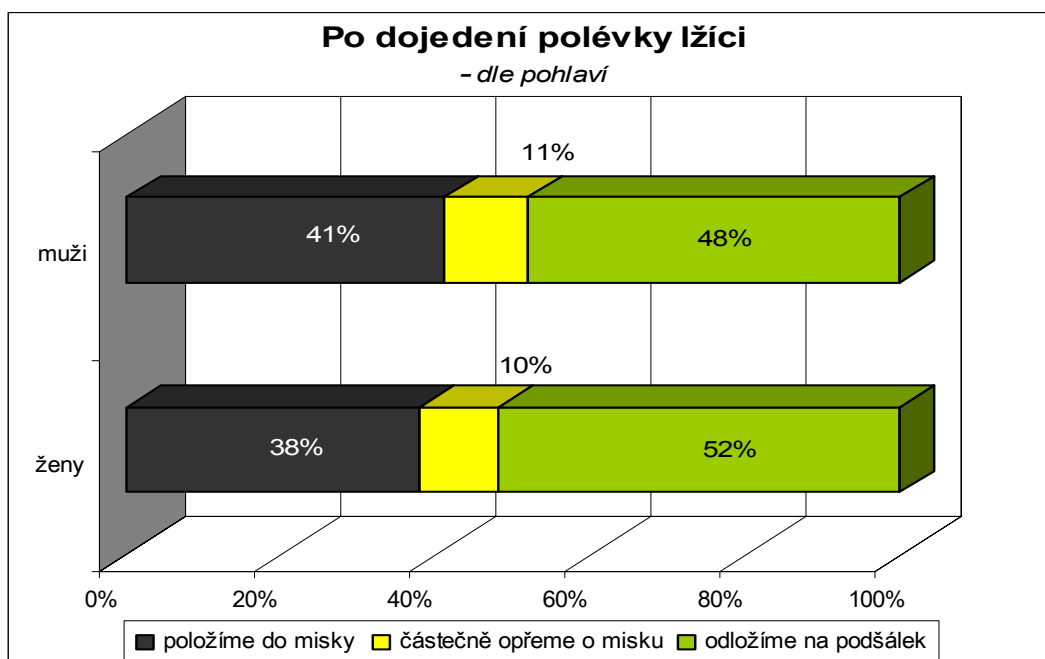

Otázka: "Pokud máme polévku servírovanou v misce, ukončení jejího jení signalizujeme"

Z nabídky odpovědí si tu správnou: tak, že lžíci odložíme na podšálek, nejčastěji vybrali senioři, naopak nejvíce zaváhaly seniorky.

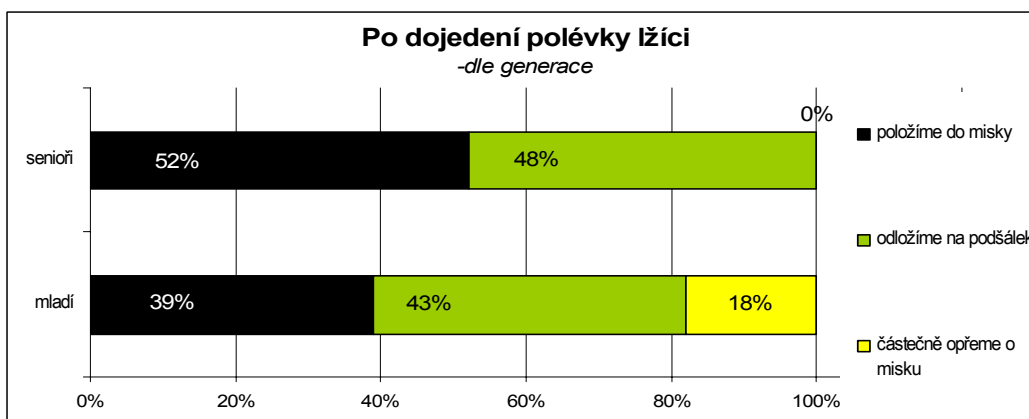
graf 28

Tento graf je znázornění odpovědí na položenou otázku dle pohlaví. Počet správných odpovědí byl téměř vyrovnaný u obou pohlaví (52% ku 48%).

graf 29

Druhý graf je zastoupen stejnými odpověďmi tentokrát rozdělených podle generací. I tyto správné odpovědi jsou zastoupeny téměř stejným procentuálním zastoupením (43% a 48%).

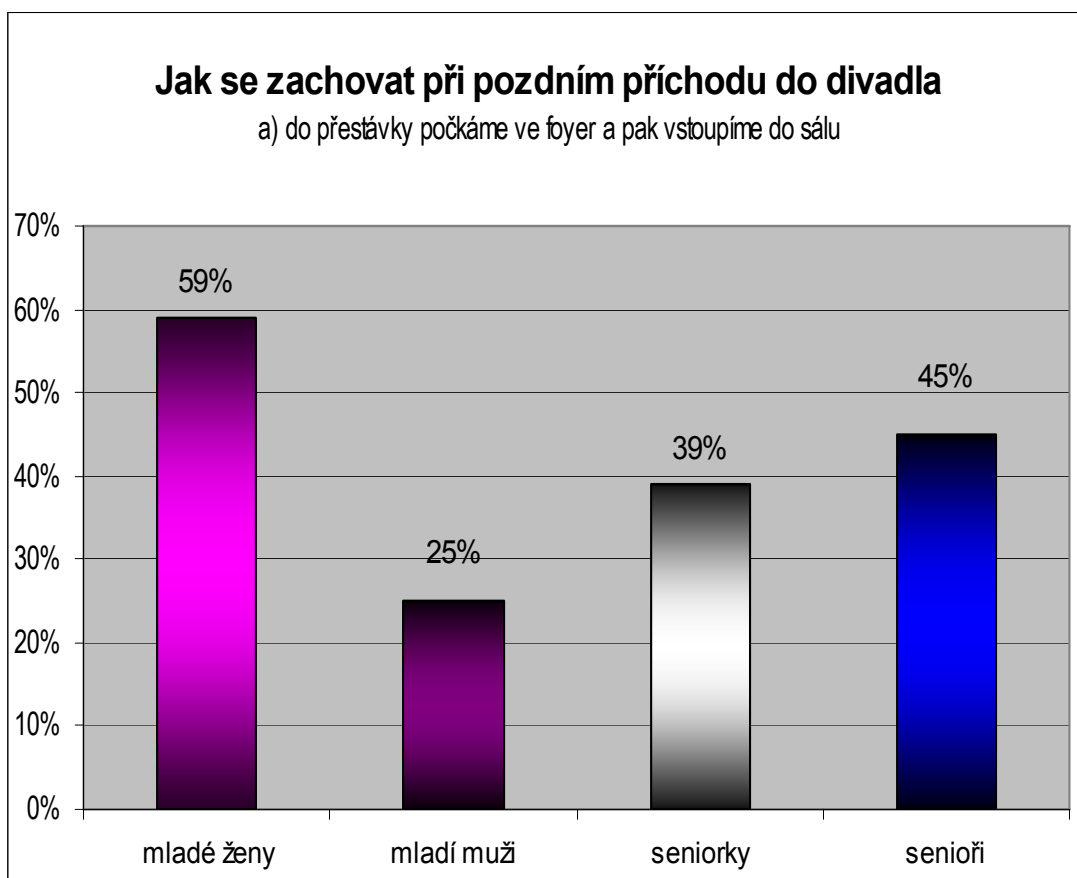
Otázka: "Jak se zachovat pokud přijdeme do divadla po začátku představení"

K označení byly možné odpovědi: do přestávky musíme počkat ve foyer a pak teprve zaujmeme svá místa; musíme požádat uvaděčku, aby nás vpustila do sálu; můžeme jít domů, protože se již dovnitř nedostaneme.

Správná odpověď: do přestávky musíme počkat ve foyer a pak teprve zaujmeme svá místa.

graf 30

Diagram ukazuje poměr zastoupení správné odpovědi mezi jednotlivými kategoriemi. Nejlépe odpovídala skupina mladých žen (59%), nejhůře mladí muži (25%).

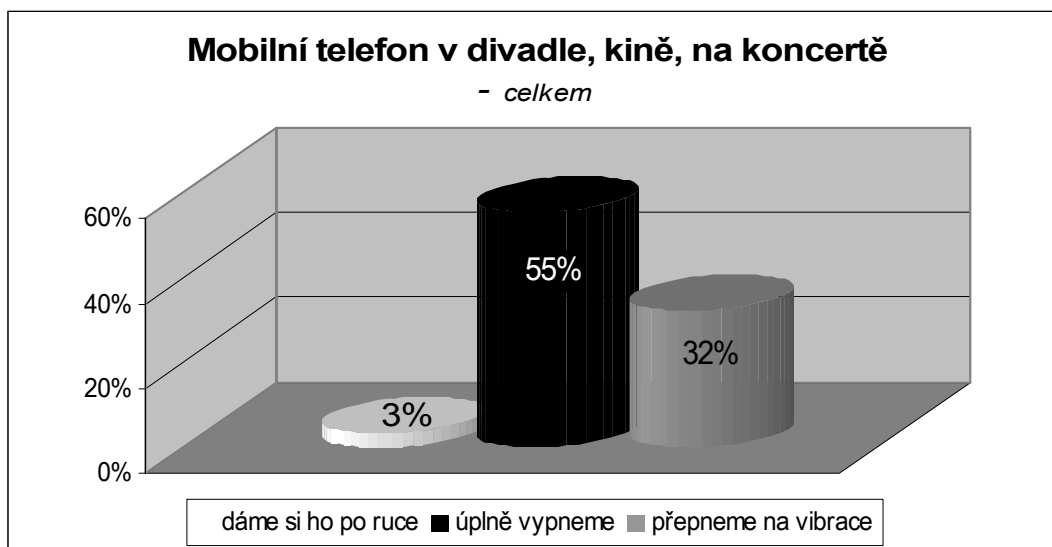
Otázka: "Pokud jdeme do divadla, kina či na koncert a máme u sebe mobilní telefon, tak"

Možné varianty: si umístíme do takového místa, abych nerušili ostatní při jeho případném hledání; vždy úplně vypneme; přepneme alespoň na tiché či vibrační vyzvánění.

Správnou odpovědí zvolila většina dotázaných a ta zní: vždy úplně vypneme.

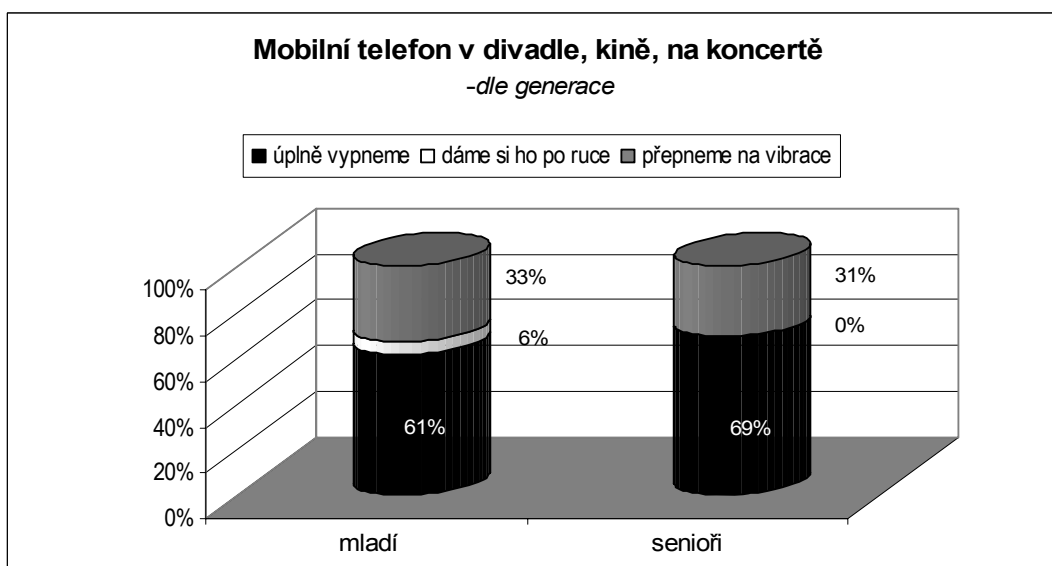
graf 31

Z tohoto grafu vyplývá, že správně odpovědělo 55% dotázaných.

graf 32

V druhém grafu je znázorněn procentuální podíl správných a špatných odpovědí

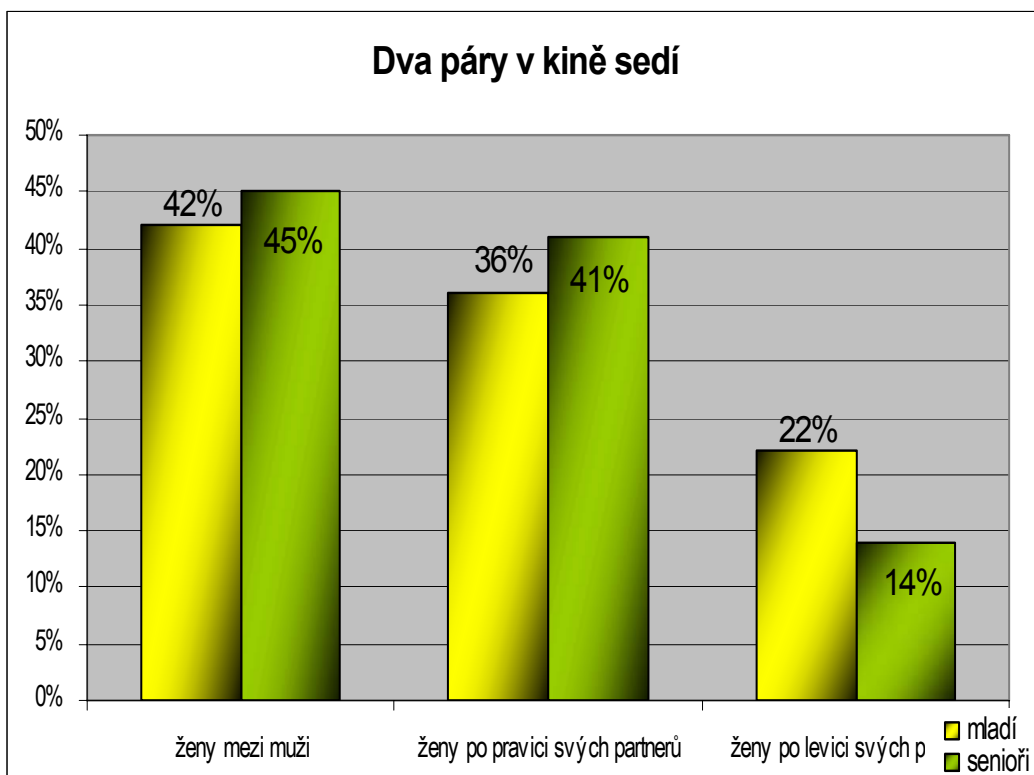
Otázka: "Jdou-li do kina dva páry společně, sedí ženy"

Zde měli respondenti na výběr z otázek: uprostřed mezi muži (jedna po levici svého muže a druhá po pravici svého muže); každá žena po pravici svého muže; každá žena po levici svého muže.

Přičemž byla správná odpověď zněla: uprostřed mezi muži (jedna po levici svého muže a druhá po pravici svého muže)

graf 33

V diagramu jsou zaznamenány všechny odpovědi rozdělené dle generací. Správné odpovědi zaznamenalo 45% seniorů a 42% mladých.

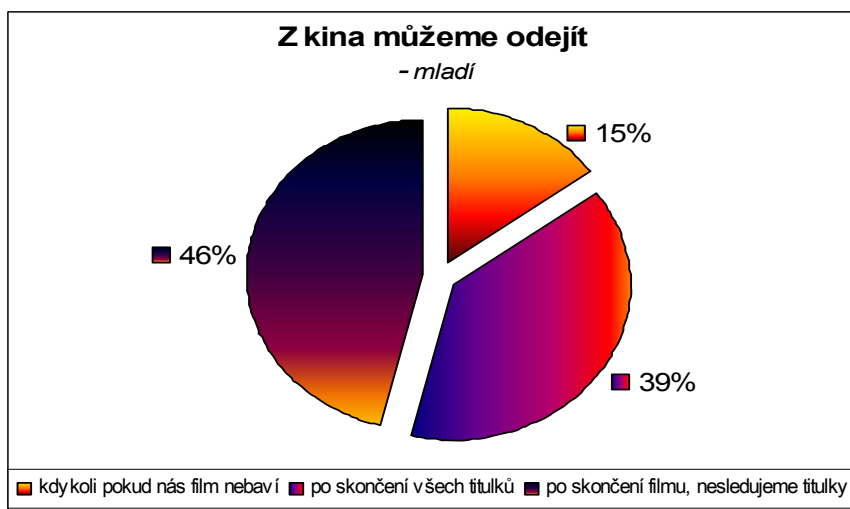
Otázka: "Z kina můžeme odejít"

Další otázka z kategorie běžných společenských situací. Uvedené možnosti byly: kdykoli pokud nás film přestal zajímat; po skončení všech závěrečných titulků; po skončení filmu, nemusíme sledovat závěrečné titulky.

Správnou odpovědí je "po skončení všech závěrečných titulků".

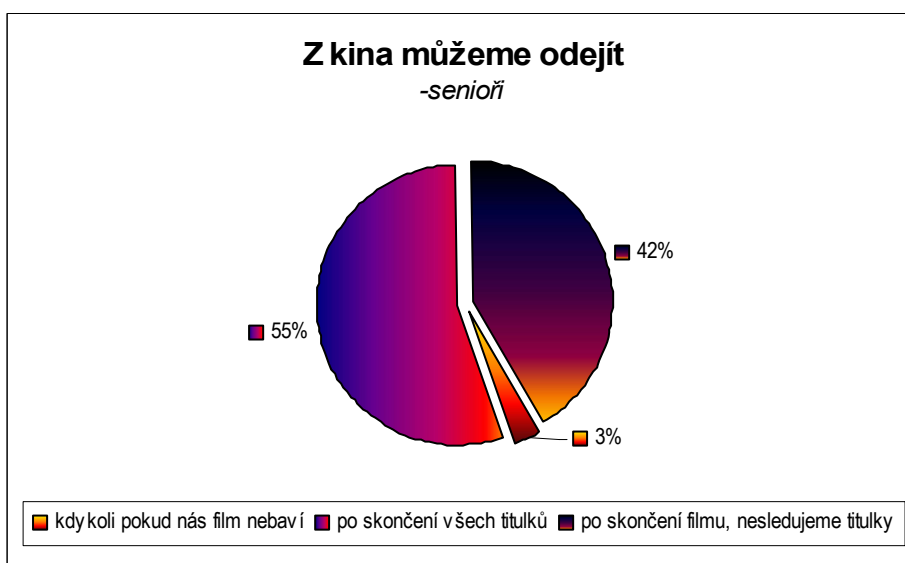
graf 34

První graf je zaměřen na odpovědi mladé generace: správnou odpověď zvolilo 39% mladých.

graf 35

Druhý graf je naopak orientován na seniory. 55% dotázaných seniorů odpovědělo správně.

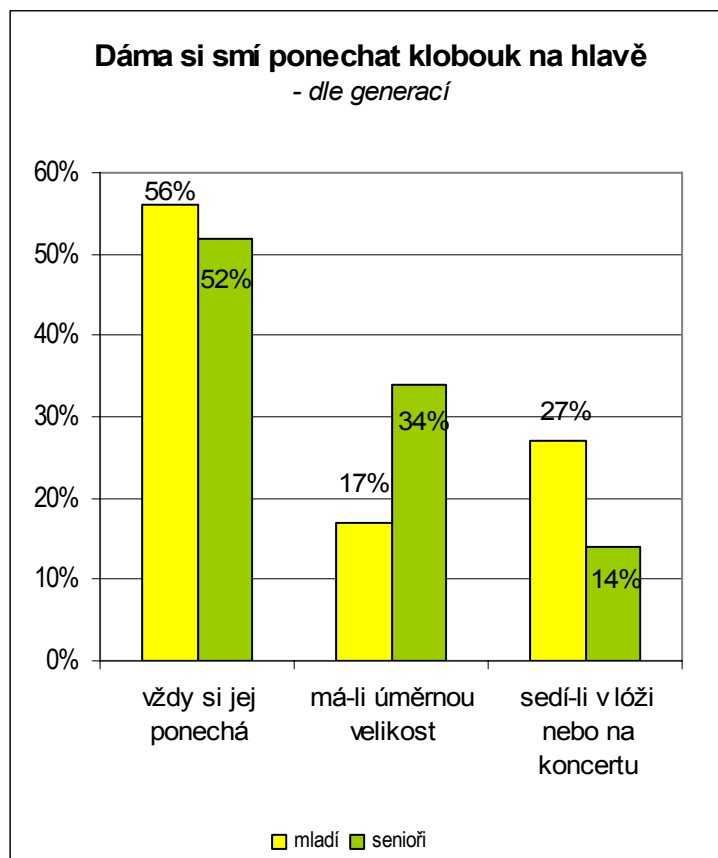

Otázka: "Dáma si může ponechat klobouk na hlavě"

Bylo možné vybrat z možných odpovědí: jen v případě že sedí v lóži nebo se účastní koncertu; ponechává si jej vždy; pokud má úměrnou velikost.
Správnou odpovědí je varianta že vždy, když sedí v lóži nebo se účastní koncertu.

graf 36

Jsou v něm zaznamenané odpovědi rozdělené do generací. Správnou odpověď označilo 27% pubescentů/adolescentů a jen 14% seniorů.

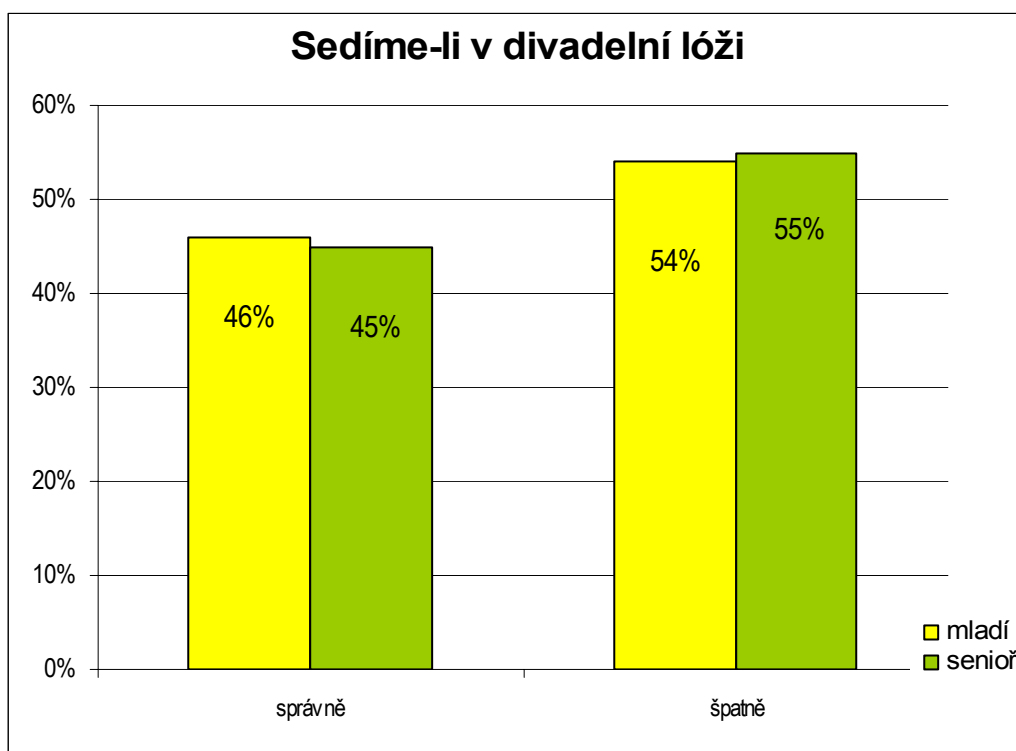
Otázka: "Sedíme-li při návštěvě divadla v lóži"

V nabídce byly možnosti: musíme odložit pláště v šatně, ani zde není možné si kabáty ponechat u sebe; můžeme si je ponechat jen v případě, že v lóži zbyla prázdná sedadla a máme možnost si je přes ně přehodit; nemusíme odkládat pláště do šatny ani při plně obsazené lóži.

Správnou odpovědí je nemusíme odkládat pláště do šatny ani při plně obsazené lóži.

graf 37

Nabízí setříděné odpovědi na správné a špatné a dle generací, kde 46% mladých a 45% seniorů odpovědělo správně.

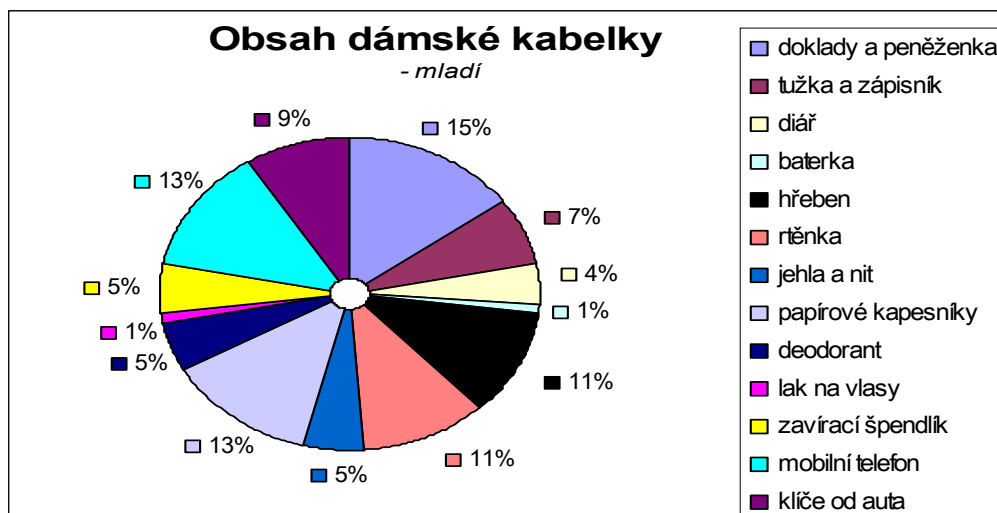
Otázka: "Dámská kabelka by měla být jakousi "kápézetkou", co by tedy měla obsahovat?"

Zde bylo nabídnuto 13 možností, z nich 6 správných, které měli respondenti označit dle svého názoru co by taková dámská kabelka měla obsahovat.

Tyto možnosti zněly: doklady a peněženka; tužku či malý zápisník; diář; baterku; hřeben; rtěnka; jehla a nit; papírové kapesníky; deodorant; lak na vlasy; zavírací špendlík; mobilní telefon; klíče od auta.

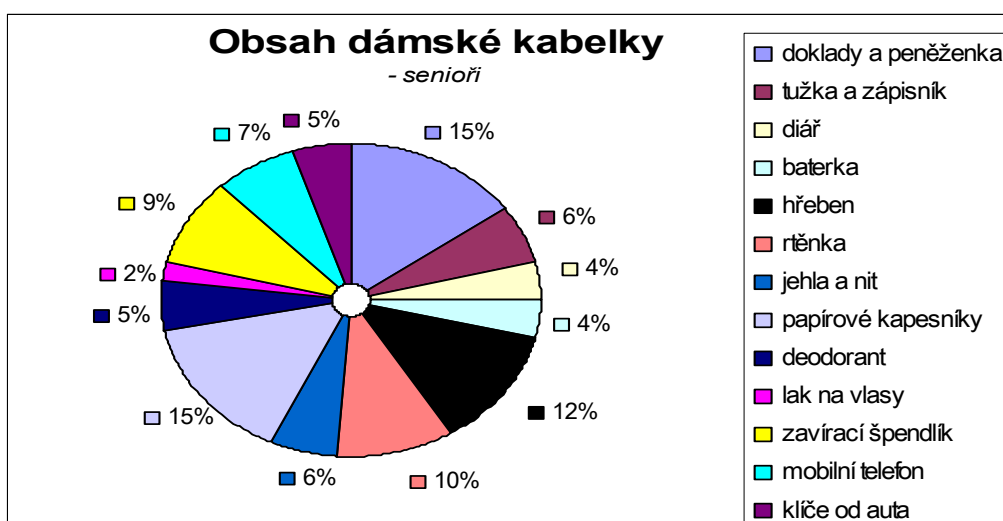
graf 38

Nabízí grafické znázornění procentuální podílů u jednotlivých odpovědí u mladých respondentů. Nejčastěji byla zastoupena možnost doklady a peněženka a doklady (15%).

graf 39

Grafické znázornění téže otázky pouze u seniorské generace. Zde byla nejčastěji označena také možnost doklady a peněženka (15%) a se stejným dílem také kapesníčky.

OVĚŘENÍ HYPOTÉZ

Dnešní generace seniorů má mnohem kladnější vztah k morálce než současní pubescenti.

- VERIFIKUJI

Mladá generace před padesáti lety se daleko více zajímala o osvětu v oblasti morálky a etiky než současná mládež.

- VERIFIKUJI

Nynější svět daleko negativněji ovlivňuje etiku a její šíření mezi mládeží než tomu bylo v 50. a 60. letech 20. století.

- VERIFIKUJI

Dodržování morálních pravidel se hodí spíše pro historii než pro současný moderní svět.

- FALZIFIKUJI

Ze dvou zkoumaných generací má ta mladší lepší přehled o správném chování než generace starších.

- FALZIFIKUJI

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

- NEJSME SI ROVNI

chůze do schodů

Chůze vpravo

Příloha č. 2

- ZDRAVENÍ

Příloha č. 3

- PODÁVÁNÍ RUKY

První váženější žena ženě

poté váženější žena muži

méně vážená žena váženému pánovi

a nakonec váženější muž méně váženému

Příloha č. 4

- DARY A DÁRKY

vhodné dary

Příloha č. 5
- DIVADLO

Příloha č. 6
- OBLEČENÍ

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ SPOLEČENSKÁ PRAVIDLA

TAHÁK PRO KAŽDÝ DEN

Pozdrav

První zdraví mladší člověk staršího, podřízený nadřízeného, muž ženu.

Žena zdraví i odpovídá na pozdrav mírnou úklonou hlavy.

Má-li muž klobouk, smekne ho asi tři kroky před zdraveným a nasadí si ho až zdraveného přejde. Čapky, barety a jiné pokrývky hlavy se nesmekají.

Nesmí se zdravít s cigaretou v ústech a s rukama v kapsách. Neodpovědět na pozdrav je záměrná urážka.

Podávání ruky

Ruku první podá starší mladšímu, nadřízený podřízenému, žena muži (čili obráceně než při pozdravu).

Ruka se podává bez rukavice.

Stisk ruky je krátký, pevný, bez dlouhého potřásání.

Líbání ruky

Políbení ruky je výraz velké úcty, kterou obvykle projevuje muž ženě nebo mladší žena velmi staré dámě. K ruce je nutno se dost hluboko sklonit a nepřitahovat si ji do výšky.

Představování

Jsme-li prostředníkem při představování, představíme nejdříve muže ženě, mladšího staršímu, podřízeného nadřízenému, osobu méně významnou osobě váženější.

Podle stejné zásady se představujeme i tehdy, nemáme-li prostředníka.

Přednost ve dveřích

Přednost dává muž ženě, mladší staršímu, podřízený nadřízenému. Žena jen o hodně starší ženě a staršímu nadřízenému.

Muž však vchází první do vináren, restaurací a podobných podniků a ženě, která vstupuje za ním, podrží dveře.

Muž také vchází první do neznámých domů, neosvětlených místností a nebo tam, kde by mohlo ženě (či starší osobě) hrozit nějaké nebezpečí.

Muž první vystupuje z dopravních prostředků a pak ženě nebo straší osobě při sestupování ze schůdků podá pomocnou ruku.

Čestné místo

Při chůzi ve dvojici je čestné místo na pravé straně. Tam tedy půjde žena, starší nebo nadřízená osoba. Výjimka nastane, je-li na pravé straně méně schůdná cesta než na levé.

V trojici je čestné místo uprostřed. Tam půjde žena, doprovázejí-li ji dva muži. Je-li však jeden z mužů o generaci starší než žena, může jít na čestném místě on.

Jde-li muž se dvěma ženami, půjde uprostřed on, aby se mohl oběma stejně věnovat. Je-li jedna z žen o generaci starší (matka, babička), půjde uprostřed ona.

Při hostině, jsou-li stoly uspořádány do podkovy, je čestné místo uprostřed krátkého stolu v čele. U jednoho dlouhého stolu je čestné místo uprostřed, zády ke stěně, čelem ke dveřím.

V divadelní lóži je čestné místo v první řadě, a to u lóží bočních dále od jeviště, u lóží frontální uprostřed.

V autě je čestné místo na zadním sedadle vpravo.

Prostírání stolu

Bílý ubrus k svátečním příležitostem, barevný nebo anglické prostírání k běžnému stolování.

Talíře pro všechny stolovníky ze stejného servisu, stejně tak jako příbory a sklenice na nápoje.

Hlavní zásada prostírání: Před stolovníka klademe talíře i příbory k té ruce a v tom pořadí, jak je bude stolovník postupně používat.

Váza uprostřed stolu nízká, květy kratší, aby stolovníci přes ně na sebe viděli.

Druhy nápojových sklenic

Velké (nikoliv hospodské püllitry) na pivo, vodu, limonády, větší kalíšky na přírodní vína, menší na těžký vína, malé na likéry a destiláty. Na koňaky jsou oblíbené napoleonky, do nichž se však nápoj nalévá asi jen do čtvrtiny pohárku. Na šampaňské jsou buď široké poháry nebo naopak úzké a vysoké.

Chování u stolu

Sedí se vzpřímeně, s lokty volně u těla. Lokty na stůl na stůl nepatří.

Nad talíř se při jídle jen mírně skloníme.

Nesrkat ani polévku ani nápoje.

Nemlaskat, čili kousat se zavřenými ústy.

Nůž do úst nikdy nepatří. Proto s ním nevyjídáme omáčku, ani ho neolizujeme.

Neolizujeme ani lžičku od kávy, dezertu apod.

Před napitím si otřeme rty ubrouskem.

Pecky z kompotu se odkládají buď na podtácek pod miskou nebo na okraj talíře s hlavním jídlem. Šťávu z kompotu nepijeme. Po jídle odložíme příbor vedle sebe do talíře. S držadly k pravé ruce.

Nekouříme ani těsně před jídlem, ani mezi jednotlivými chody, ani dokud u stolu ještě někdo jí.

Hovor

Při hovoru gestikulujeme co nejméně.

Od osoby, s níž hovoříme, jsme tak daleko, a bychom jí nedýchali do obličeje.

Nikomu neskáčeme do řeči.

Hovoříme tak, aby nám partner dobře rozuměl, čili ne příliš potichu ani příliš rychle.

Vyvarujeme se rozvlácnosti a hlavně vulgárnosti.

Hovoru partnera nasloucháme pozorně. Díváme se mu do očí a ne netrpělivě na hodinky.

Písemný styk

Dopisní papír musí být čistý, nepomačkaný. Nejlepší barva je bílá.

V osobním písenném styku nepoužíváme korespondenční lístky. Na pohlednice nepíšeme nic příliš soukromého.

I gratulační pohlednice by měly být raději v obálce.

Dopisy můžeme psát i na psacím stroji. Podpis musí být vlastnoruční.

Kondolence mají být napsány rukou stejně jako gratulace k významnějším životním událostem.

Nepíšeme nikdy obyčejnou tužkou.
Na dopisy je nutno odpovídat.

Telefonní styk

V zaměstnání se hlásíme nejdřív názvem podniku či oddělení a teprve pak jménem.
Případné soukromé hovory v pracovní době mají být stručné a ne příliš hlasité, aby nebyli rušeni spolupracovníci.

Dojde-li k omylu a ozve se nám jiná osoba, omluvíme se.

Přeskočí-li telefon a my se zapojíme do cizího rozhovoru, je služnost hned zavěsit.

Hovoříme-li s osobou straší, nadřizenou nebo muž se ženou, nezavěšujeme dřív než zavěsí oni.

Nikdy nezneužijeme telefon k anonymním pomluvám nebo vtipům.

Dárky

Každý dárek má být pečlivě zabalený.

Obdarovaný dárek před dárcem rozbalí, projeví radost a poděkuje.

Rodinným příslušníkům můžeme darovat i vysloveně praktické věci, ale vždy by měly být o něco luxusnější, než by si koupili sami.

Osobám mimo okruh rodiny nedáváme prádlo ani jiné části ošacení. Rovněž ne jídlo, kromě aranžovaných potravinových košů. Knihy a umělecké předměty darujeme jen tehdy, známe-li vkus a záliby obdarovaného.

Květiny darujeme jen řezané a podáváme je už nezabalené, s výjimkou orchidejí, aranžovaných ve speciální krabičce.

(převzato z knihy Breviář společenského chování od Mileny Majorové)

Příloha č. 8

- VZOR DOTAZNÍKU

MORÁLNÍ ZÁSADY DR. J.S. GUTHA-JARKOVSKÉHO

dotazník

Vaše odpovědi budou využity pro výzkum a následné vyhodnocení současné situace v rámci etické výchovy pro bakalářskou práci. Tento dotazník je anonymní a nezabere Vám mnoho času. Mnohokrát děkuji za vyplnění.

Své odpovědi zakřížkujte či jinak výrazně označte.

Pohlaví:	ŽENA			MUŽ
Věkové rozmezí:	10 – 15	15-20	50-60	60-více
Dosažené vzdělání:	základní	vyučen	středoškolské	vysokoškolské

1. Kdo je více a kdo méně společensky významný (max.2 odpovědi):

- známá a populární osobnost je méně společensky významná než muž
- starší podřízený je společensky významnější než mladší nadřízený
- starší muž je společensky významnější než mladší žena
- podřízená žena je společensky významnější než nadřízený muž

2. V případě, že někomu způsobíme škodu svou nedbalostí (při slápnutím, ušpiněním oděvu), tak:

- omluvíme se a urychleně se vzdálíme
- děláme, že my jsme to nezavinili
- zastavíme se, omluvíme se a nabídneme náhradu škody
- podle utečeme s tím, že bez naší SPZ nás nikdo neidentifikuje

3. Po ulici bez chodníku chodíme vždy:

- vpravo a po silnici vlevo
- vždy vpravo
- vlevo a po silnici vpravo

4. Když jde muž po ulici se ženou a potká přátele. Je správně se zachovat:

- zastaví se s nimi jen na chvíli a partnerku nechá stát stranou
- nikdy se nezastaví
- zastaví se s nimi a partnerku jim představí, ale nevtahuje jí úmyslně do hovoru
- zastaví se, partnerku představí a zasvěcuje jí do celé probírané problematiky

5. Do restaurace vstupuje jako první:

- žena, má přece vždy přednost
- muž
- ten, kdo je dříve u dveří

6. Nerozumíme-li úpravě jídla uvedené v jídelním lístku:

- zásadně se neptáme obsluhy, vše by mělo být poznat z přineseného jídla
- zeptáme se obsluhy a ona nám vše podrobně vysvětlí
- požádáme o tzv. rukověť strážníka, příručku, k dispozici v každé lepší restauraci

7. Ve středoevropských oblastech je možné pivo podávat:

- všude tam, kde je vhodné podávat červené víno
- jen jako digestiv na lepší trávení
- není možné v lepší společnosti podávat

8. Pokud nám jsou servírovaná míchaná vajíčka správně je jíme:

- vidličkou drženou v pravé ruce
- příborem v normálním držení
- vidličkou v levé a lžící v pravé ruce
- vidličkou drženou v pravé ruce a můžeme si pomáhat chlebem v ruce levé

9. Upadne-li vám příbor v restauraci na zem, co uděláte?

- nenápadně ho zvednu a otřu ubrouskem
- požádám personál o nový

10. Při konzumaci kompotu máme povoleno dojídat jej:

- lžičkou, ale miska musí zůstat stát na stole
- pouze určeným příborem a miska musí zůstat stát na stole
- pouze určeným příborem a je možno si misku levou rukou přiblížit k ústům
- pouze určeným příborem a je možno si misku přiblížit k ústům, konzumovat lze i zbylá šťáva

11. Chce-li hostitelka, aby si hosté při večeři přidali musí:

- si nabrat jako první, aby je povzbudila a hosté se necítili nepříjemně
- vybídne maximálně třikrát, aby své hosty neobtěžovala
- vyzve je maximálně jednou

12. Jsme-li pozváni do větší společnosti, komu bychom měli podat ruku a v jakém pořadí: (vepište číslicemi správné pořadí)

.... ten kdo nám je teprve představován hostitel dlouholetý známý

13. Jaký význam má tzv. kloš:

- jde o diskrétní popelník používaný v nejvyhlášenějších restauracích
- poklice pro udržení teploty, kterou je přikryt talíř s jídlem, než je servírováno hostu
- pokrývka hlavy, kterou musí mít každá osoba, vstupující do kuchyně

14. Sedí-li u stolu větší počet stolovníků jako první začíná jíst:

- nejstarší muž
- ten, komu jídlo donesou jako prvnímu
- žena

15. Tzv. placement je:

- naše jmenovka umístěná u talíře na místě, kam máme usednout
- pokrývka na židli, která se snímá než na ni usedne host
- náskres zasedacího pořádku umístěný v předsálí

16. V restauraci si muž může sundat sako jen, když:

- si dovolí u dam přítomných u stolu
- nikdy není možné si v restauraci sundat sako
- je léto, nebo je v místnosti výrazně přetopeno

17. Pokud máme polévku servírovanou v misce, ukončení jejího jzení signalizujeme:

- tak, že necháme lžici položenou v misce
- tak, že lžici odložíme na podšálek
- tím, že lžici položíme na stůl tak, že její naběrací část opřeme o misku

18. Jak je správné se zachovat pokud přijdeme do divadla po začátku představení:

- do přestávky musíme počkat ve foyer a pak teprve zaujmeme svá místa
- musíme požádat uvaděčku, aby nás vpustila do sálu
- můžeme jít domů, protože se již dovnitř nedostaneme

19. Pokud jdeme do divadla, kina či na koncert a máme u sebe mobilní telefon, tak:

- si umístíme do takového místa, abych nerušili ostatní při jeho případném hledání
- vždy úplně vypneme
- přepneme alespoň na tiché či vibrační vyzvánění

20. Jdou-li do kina dva páry společně, sedí ženy:

- uprostřed mezi muži (jedna po levici svého muže a druhá pro pravici svého muže)
- každá žena po pravici svého muže
- každá žena po levici svého muže

21. Z kina můžeme odejít:

- kdykoli pokud nás film přestal zajímat
- po skončení všech závěrečných titulků
- po skončení filmu, nemusíme sledovat závěrečné titulky

22. Dáma si může ponechat klobouk na hlavě:

- jen v případě že sedí v lóži nebo se účastní koncertu
- ponechává si jej vždy
- pokud má úměrnou velikost

23. Sedíme-li při návštěvě divadla v lóži:

- musíme odložit pláště v šatně, ani zde není možné si kabáty ponechat u sebe
- můžeme si je ponechat jen v případě, že v lóži zbyla prázdná sedadla a máme možnost si je přes ně přehodit
- nemusíme odkládat pláště do šatny ani při plně obsazené lóži

24. Dámská kabelka by měla být jakousi "kápézetkou" (krabičkou poslední záchrany), co by tedy měla obsahovat?

☐ doklady a peněženka	☐ papírové kapesníky
☐ tužka či malý zápisník	☐ deodorant
☐ diář	☐ lak na vlasy
☐ baterka	☐ zavírací špendlík
☐ hřebec	☐ mobilní telefon
☐ rtěnka	☐ klíče od auta
☐ jehla a nit	

Vřele Vám děkuji za Váš čas.

SEZNAM LITERATURY

Jiří St. Guth-Jarkovský: SPOLEČENSKÉ KLASOBRANÍ, Praha: PLOT; 2005; 208 st.; ISBN 80-86523-54-3

Jiří Guth-Jarkovský: SPOLEČENSKÝ KATECHISMUS, Praha: ČESKOSLOVENSKÝ SPISOVATEL; 1992; 320 st.; ISBN 80-202-0379-6

doc. Ing. Smejkal Vladimír, CSc.: LEXIKON SPOLEČENSKÉHO CHOVÁNÍ, Praha: GRADA Publishing; 1998; 264 st.; ISBN 80-7169-503-3

Brázdová Dagmar: ZÁSADY SPOLEČENSKÉHO CHOVÁNÍ, Praha: ROAD; 1991; 103 st.; ISBN 80-85 385-09-0

Marie Formáčková, Michaela Zindelová: VYSOKÁ ŠKOLA BONTONU, Praha: XYZ; 2006; 277 st.; ISBN 80-86864-61-8

Josef Rodr: JIŘÍ STANISLAV GUTH-JARKOVSKÝ VŽDY K SLUŽBÁM; Ústí n/Orlicí: OFTIS; 2004; první vydání; 120 stran; ISBN 80-86042-98-7

Vladimír Smejkal: ABECEDA SPOLEČENSKÉHO CHOVÁNÍ; Praha: HORIZONT; 1989; 208 st.; ISBN80-7012-006-1

Ivo Mathé, Ladislav Špaček: ETIKETA, Praha:BB/ART; 2005; 192 st.; ISBN 80-7341-564-X

Dobromil Ječný: Breviř moderního člověka; Praha : SVOBODA, 1968; 163 st.; 9189

Milena Majorová: BREVIÁŘ SPOLEČENSKÉHO CHOVÁNÍ; Panorama 1990; 125 str.; ISBN 11 164/89-SPTI

ZÁVĚR

Jako téměř všechna pravidla i ta společenského chování jsou věci cviku a musí se jim dát prostor, aby se nám dostaly tzv. pod kůži. A tím, že se stále obnovují je to ještě ztíženo.

Některé normy a pravidla postupem času, jak se mění podmínky a struktura společnosti, přestaly platit a nahradily je pravidla nová. Co našim předkům přišlo jako holý nesmysl my užíváme naprosto běžně při každodenním chování. Vynutil si to život sám. Ale člověk je tvor vzdělaný a učenlivý, takže jsem při svém výzkumu nezaznamenala nějaké extrémní odlišnosti mezi generací seniorů a kumulované skupiny pubescentů a adolescentů.

Ze zjištěných výsledků vyplývá, že současná politika vzdělávání se příliš nevěnuje výuce morální a estetické výchovy. Ve výzkumu se zatím neobjevují žádné extrémní jevy v odlišnosti, ale jisté náznaky tam již nalezneme. Především mladí muži mají určité „mezery“ v tomto vzdělání. Proč čekat na stav, který se bude jen těžko napravovat? Myslím si, že je nasnadě změnit či alespoň pozměnit některé složení vyučovacích hodin, ve kterých se daná problematika probírá a její výuku. Zároveň s tím by se měl upravit také přístup rodičů, osvěta mezi dnešní mládeží a stav prostředí, ve kterém se zkoumané subjekty vyvíjí a vzdělávají se.

Současně s tím si uvědomuji, že nikdo nemůže chtít po mladém člověku aby znal a dodržoval všechna pravidla. Jistý díl na tom mají jistě i samotní jedinci, kteří k těmto normativům přistupují „po svém“ – originálně.

Ke zlepšení tohoto stavu by jistě přispěla drobná úprava ve školních osnovách. Jak jsem se dozvěděla při sběru výzkumných dat od pedagogů ZŠ v současné době je výuce etikety a společenského chování věnováno zhruba 20hodin v jednom ročníku (7. ročník) základní školy. A to stačí sotva na naučení a procvičení si základních společenských norem, natož pak na nějaká vlastní iniciativy a dotazy žáků, či prohloubení si znalostí o některé zajímavé poznatky.

Na slušné chování je kladen čím dál větší důraz a bez něj se ani v tom nejobyčejnějším životě neobejdeme. A jak jsem již uváděla v této práci: Znamka z chování je ta úplně první na školním vysvědčení, ale nemá svůj vlastní předmět a to je jev zcela antagonistický. A s tím se něco musí udělat!

„Etika se musí vypořádat s třemi protivníky, s bezmyšlenkovostí, s egoistickou sebezáchovou a se společností.“

ALBERT SCHWEITZER